

bel

- 54 -

1983.12.21.

sb0070 pécsi józsef-nivódi
sb0071 időjárásjelentés
sb0072 a tömegközlekedés ünnepi menetrendje /1. rész/
sb0073 a tömegközlekedés ünnepi menetrendje /2. rész/
sb0074 békedemonstráció debrecenben
sb0075 tartalomjegyzék /1. rész/
sb0076 tartalomjegyzék /2. rész/

készült az mti belföldi főszerkesztőségében

főszerkesztő: kovács györgy
szerkesztette: oltványi ottó, sebestyén tibor,
halasi györgy, izsák erika

/mti/ kö - v é g e -

21.07 211283 1824

--

M.T.I.

Szerkeszti a Belföldi Főszerkesztőség
Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

60.008/x

Belföldi hírek

budapest, 1983. december 22. bel c s ü t ö r t ö k

sb0001 4 150 mtib1001

jó ütemben halad a dizelesítés /1. rész/

1983. december 22. - a terveknek megfelelően halad a zil tehergépkocsik dizelesítése: eddig csaknem 3.500 eredetileg benzinmotoros zil kocsiba szereltek be dizelmotort - tűnik ki a közlekedési minisztérium elemzéséből.

1982 elején - az energiamegtakarítások fokozására született határozat nyomán - kezdődött meg a köztudottan „benzinfaló”, zil teherautók átalakítása. a volán vállalatoknál már több mint 2.100 zil gépkocsi fut dizelmotorral, a más cégeknél alkalmazott dizelesített zil-ek száma meghaladja az 1.300-at. közülük jónéhány több mint 50 ezer kilométert futott, így a megszerzett műszaki, üzemeltetési és karbantartási tapasztalatok már alkalmasak a program értékelésére. a nagy üzemeltetők - elsősorban a volán - tapasztalatai alapján egyértelműen megállapítható: a dizelmotorral ellátott gépkocsik műszaki állapota és megbízhatósága nem romlott, a korábbi műszaki színvonal változatlan maradt.

az átalakítás alapvető ösztönzője az energiamegtakarítás volt. ebből a szempontból számottevő eredményeket könyvelhetnek el a vállalatok: az átalakítás után gépkocsinként és kilométerenként átlagosan 5 forinttal költenek kevesebbet üzemanyagra. alig több mint feleannyi üzemanyagot használnak kilométerenként az átalakított gépkocsik, s ráadásul a benzinnél jóval olcsóbb gázolajából.

a dizelesítéshez eddig jórészt ifa-motorokat használtak. ezek jól beváltak, ám magas zajszintjük sok gondot okozott a gépkocsivezetőknek. a zaj csökkentésére a közlekedéstudományi kutató intézet leányvállalata, a transimov új módszert dolgozott ki, ennek alkalmazása csak minimális költségtöbbletet jelent a vállalatoknak. az utóbbi időben egyre több járművet dizelesítenek a román dác motorral, melyekkel az eredeti zil-motorhoz hasonló végsebességet lehet elérni /az ifa-motorral felszerelt zil-ek kissé lassabbak/ s ráadásul csendesebbek, s beépítésük is egyszerűbb. néhány más motortípust is kipróbáltak; az angliai perkins motor például kiválóan bevált, de beszerzéséhez nem áll megfelelő valutakeret rendelkezésre.

a dizelesített teherautókat használó vállalatoknak a műszaki gondok mellett a gépkocsivezetők ösztönzését is meg kellett oldaniuk, ugyanis a régebbi - benzinmegtakarításra ösztönző - premizálási módszert már nem lehetett alkalmazni. általánosan elterjedt gyakorlattá vált, hogy kilométerenként 30-40 fillér üzemanyagprémiumban részesítik a gépkocsivezetőket, vagy pedig egy összegben fizetnek havonta, meghatározott összeget.

/folyt.köv./
bi/kö/s

00.10 221283 2545

--

sb0002 4 150 mtib1002

jó ütemben halad a dizelesítés /2. rész/

1984-ben a tervek szerint további 2.500 teherautóba szerelnek majd be dizelmotort. a felmérések szerint csökken az ifa-motorok iránti igény, ugyanis az ujonnan vásárolt zil teherautók megváltozott műszaki adottságai már nem teszik lehetővé ezek beépítését. ezzel szemben egyre több dác motorra van szükség, ezeket - egységes technológiával - a debreceni 13. számú autójavító vállalatnál szerelik majd be. /mti/

bi/kö/s jf hgy
00.10 221283 0481

--

sb0003 4 150 mtib1003

szerződés szovjet vegyipari anyagok jövő évi importjára

1983. december 22. - a chemolimpex és a szojuzpromexport egyesülés vezetői szerződést írtak alá, amelynek alapján a szovjet partner 1984-ben 104,9 millió rubel értékben szállít magyarországra vegyipari alapanyagokat. a megállapodás értelmében 400 ezer tonna káliumkloridot, 189 ezer tonna apatitot, 26 ezer tonna szuperfoszfátot, 65 ezer tonna ammóniumitrátot, 39,3 ezer tonna ammóniumfoszfátot exportál a szojuzpromexport egyesülés. a szerződésből 28,8 millió rubel értékű terméket a magyar-szovjet agrokémiai egyezmény keretében szállít a szovjet partner. a szovjet szállítások nagymértékben hozzájárulnak a magyar mezőgazdaság és műtrágyaipar biztonságos és gazdaságos anyagellátásához. /mti/

pf/zsu/er sl hgy
00.11 221283 0784

--

sb0004 4 160 mtib1004

ismét szinpadon a szabin nők elrablása

1983. december 22. - a fővárosi operettszínházban január első napjaiban mutatják be a szabin nők elrablása című bohózatot.

az eredeti librettót franz schönthan és testvére, paul írták; az ősbemutatót 1885-ban a bécsi burgtheaterben tartották. hazai szinpadainkon több mint 70 esztendeje játsszák a darabot. a felszabadulás után először a pesti színház tűzte műsorára, kellér dezső fordítói közreműködésével és szenes iván dalszövegeivel. később a józsef attila színház, a déryné színház, a városmajori szinpad, a nemzeti színház repertoárját is gazdagította. a darabbeli vándor-szintársulat igazgatóját, fridolint olyan neves művészek alakították, mint ujházi ede, nyáray antal, rózsahégyi kálmán, rátkai márton és bilicsi tivadar.

most a fővárosi operettszínházban horváth zoltán rendező irányításával készülnek a bohózat bemutatására. a főszereplők: hadics lászló, medgyesi mária, kovács brigitta, benkóczy zoltán, gárday gábor, udvarias katalin, mucci sándor, halász aranka, virágh józsef, széki józsef és arányi adrienn. /mti/

i cs/er ag hgy
00.11 221283 1111

--

bel

- 4 -

1983.12.22.

sb0005 4 160 mtib1005

végh sándor mesterkurzusa a Liszt ferenc zeneművészeti főiskolán

1983. december 22. - végh sándor, az ausztriában élő, magyar származású világhírű hegedűművész és kamaramuzsikus a zeneművészeti főiskola meghívására 1984. január 9-20-ig hegedű- és vonósnégyes kurzust tart a zeneakadémia hallgatóinak. /mti/

mi/er ag hgy
00.12 221283 0334

..-

sb0006 4 130 mtib1006 /közönségszolgálat/

elszállítják a „kiszolgált”, fenyőket - szemétszállítási rend a fővárosban

1983. december 22. - az előző évek gyakorlatának megfelelően a fővárosi közterület fenntartó vállalat az idén is díjtalanul elszállítja a karácsonyi ünnepek után feleslegessé vált fenyőfákat.

a vállalat kéri: a „lecsupaszított”, karácsonyfákat a lakótelepeken a kijelölt helyekre, más lakóházaknál pedig a szeméttároló tartályok mellé rakják le, semmi esetre se a „kukákba”, vagy az edényekbe helyezték azokat, mert a fenyőfák a szemétszállító gépekben hibákat okozhatnak.

a fővárosi közterület fenntartó vállalat tájékoztatása szerint december 24-én szombaton a hétfői munkarend szerint végzik a szemétszállítást a fővárosban. december 25-én és 26-án a szemétszállítás szünetel. /mti/

fr/mi/er ag hgy
00.13 221283 0806

..-

bel

- 5 -

1983.12.22.

sb0007 4 130 mtib1007 /közönségszolgálat/

Ünnepi nyitvatartás a fővárosban /1. rész/

1983. december 22. - a fővárosi tanács kereskedelmi főosztálya közli, hogy december 23-án, pénteken valamennyi élelmiszerbolt, csarnok és piac 19 óráig tart nyitva, az ennél egyébként később záró élelmiszerboltok a szokásos rendjük szerint üzemelnek. az áruházak, a főutvonalakon és a kereskedelmi központokban működő iparcikküzletek este 7 óráig tartanak nyitva, az ennél egyébként később záró boltok szokásos rendjük szerint, minden más üzlet, vendéglátóhely a pénteki nyitvatartás szerint üzemel.

december 24-én, szombaton valamennyi élelmiszerbolt, csarnok, piac, édesség-, dohány- és virágbolt 14 óráig tart nyitva, az iparcikk, s ruházati üzletek, áruházak szokásos rendjüknek megfelelően 13 óráig, az ennél egyébként hosszabb ideig nyitvatartó centrum áruházak 14 óráig várják a vásárlókat.

december 25-én, vasárnap a virágboltok vasárnapi rendjük, a vendéglátóhelyek a szombati nyitvatartás szerint állnak a lakosság rendelkezésére, minden más üzlet - az édesség- és dohányboltok is - zárva tart.

december 26-án, hétfőn a dohány-, az édesség- és a virágboltok, valamint a vendéglátóhelyek a vasárnapi rendjük szerint üzemelnek, minden más kereskedelmi egység zárva tart.

december 27-én, kedden valamennyi üzlet és vendéglátóhely a szokásos nyitvatartási rendjét alkalmazza.

december 31-én, szombaton valamennyi élelmiszerbolt, csarnok, piac, édesség-, dohány- és virágüzlet a szokásos szombati nyitvatartásának megfelelően üzemel, az iparcikk és a ruházati üzletek, áruházak 13 óráig tartanak nyitva, az éttermek, a vendéglátóipari szórakozóhelyek január 1-én hajnali 5 óráig, minden egyéb vendéglátóhely szombati nyitvatartási rendjének megfelelően, de legfeljebb éjjel 1 óráig lesz nyitva.

1984. január 1-én, vasárnap a dohány-, az édesség- és a virágboltok, valamint a vendéglátóhelyek vasárnapi nyitvatartásuk szerint üzemelnek, minden más kereskedelmi egység zárva tart.

január 2-án, hétfőn minden kereskedelmi üzlet, áruház, valamint vendéglátóhely a szokásos nyitvatartását alkalmazza. a kijelölt vendéglátóhelyek december 25-én és 26-án, illetve január 1-én kenyeret és péksüteményt árusítanak.

/folyt. köv./ mi/er
00.13 221283 2231

..-

sb0008 4 130 mtib1008 /közönségszolgálat/

ünnepi nyitvatartás a fővárosban /2. rész/

a fővárosi tanács ipari és mezőgazdasági főosztályának tájékoztatása szerint december 24-én, szombaton a fodrászüzletek a szombati nyitvatartási rend szerint, a fényképészüzletek pedig 14 óráig tartanak nyitva. december 25-én, vasárnap és december 26-án, hétfőn a fodrász- és a fényképészüzletek is zárva lesznek. december 31-én szombaton a fodrász- és a fényképészüzletek is a máskor szokásos szombati nyitvatartási rend szerint üzemelnek. január 1-én, vasárnap a fodrász- és a fényképészüzletek is zárva tartanak.

a szállodákban, fürdőekben és pályaudvarokon működő fodrászüzletek nyitvatartása az előbbiektől függetlenül az igényeknek, illetve a fürdők nyitvatartásának megfelelően alakul.

/mti/
fr/mi/er ag hgy
00.14 221283 0777

--

sb0009 4 150 mtib1009

jégvágók a balatonon

1983. december 22. - a balatonon, ahol a hét eleji enyhülés miatt már nem hízik a jég, kettőzött tempóban dolgoznak a jégvágók, hogy mielőbb megtöltsék vermeiket.

a partközeli, átlagban husz centis jég egyelőre még egybefüggő, vágáa a sekély részeken biztonságos, a halászat, a vendéglátóipar, az élelmiszerkereskedelem, habár vannak hűtőházai, tárolói, nem mond le a természet kínálta jégről, aminek kivált a nyári főszezonban veszik hasznát. a terv szerint mintegy 600-800 vagon jeget tárolnak a vermekben, zömében a halász-zsákmányok és a gyorsan romló élelmiszerek tartósításához.

a jégvágók eddig még nem kapták meg a várva várt segítséget a balatontól: továbbra sincs egybefüggő jégpáncél. várják a viharos szelet is, amely jéghegyeket épít a parton és meggyorsítja a munkájukat. /mti/

szé/s az hgy
00.14 221283 0853

--

sb0010 4 150 mtib1010

felújítják a kőszegi strucc szállót

1983. december 22. - a nagy idegenforgalmu nyugat-dunántuli kisvárosban, kőszegen megkezdtek a település legrégebb vendégfogadójának felújítását. a tizenkilenc szobás, negyvenöt vendégre méretezett strucc szálló több mint háromszáz esztendő; épületét eredeti állapotának megfelelően újítják fel, s korszerűsítik. a szobák mindegyikében zuhanyzó lesz, az épület földszintjén pedig az eddigi bárpresszó jellegű szórakozóhely helyett kávéházat rendeznek be.

a strucc szálló arról is nevezetes, hogy 1846-ban itt szállt meg Liszt ferenc; kőszeg díszpolgárává választása alkalmából adott a városban hangversenyt.

a felújítási, korszerűsítési munkákat a tervek szerint a jövő év májusában fejezik be, s ezt követően a patinás szálló ismét fogadja vendégeit. /mti/

lér/rné/s az hgy
00.15 221283 0839

--

sb0011 4 160 mtib1011

helyreállított mecseki templomok

1983. december 22. - helyreállították a mecsek karéjában fennmaradt hét árpád-kori templomot. a több évig tartó rekonstrukciós program során - az egyház és az állam együttműködésének eredményeként - megújultak a mánfán, málomban, cserkuton, kővágószőlősen, kővágótőtősen, bakonyán és hetvehelyen levő műemlékek. a felújítást megelőző régészeti kutatás számos eddig ismeretlen részlettel gazdagította a 700-800 éves templomokat. az évszázadok viharait épségben átvészelt egyházi épületek új funkciókkal is gyarapodtak: a mánfai templom például kamarahangversenyeknek ad helyet, a cserkuti templomban képzőművészeti kiállításokat rendeznek, a hetvehelyi templom pedig muzeum lett. a xiii. században épült hetvehelyi templom szakrális használata száz évvel ezelőtt megszűnt, és most - helyreállítva - a közművelődésnek adta át a baranya megyei tanács. a műemléki épületben állandó dokumentum- és fényképkiállítás mutatják be a középkori templomokat. /mti/

igó/bné/s az hgy
00.15 221283 1020

--

bel

- 8 -

1983.12.22.

sb0012 4 150 mtib1012

a bányászat biztonságáért - szikramentes műszereket és berendezéseket fejlesztenek ki

1983. december 22. - a veszprémi szénbányák vállalat együttműködve a központi bányászati fejlesztő intézettel megkezdte a szikramentes automatikák kifejlesztését és a gyártás előkészítését. az e termékek körében tartozó hangostelefonok, automatikus vezérlőrendszerek, diszpécserközpontok gyártásának már évtizedes múltja van várpalotai üzemükben, ahol évente mintegy harmincmillió forint értékben gyártanak ilyen készülékeket; a berendezéseket eddig negyvennégy üzemben szerelték fel. felhasználási körük bővítését szolgálja a szikramentes - robanásveszélyes helyeken is felszerelhető - típusok gyártása. /mti/

bév/s az hgy
00.16 221283 0723

--

bel

- 9 -

1983.12.22.

sb0013 4 150 mtib1013

gazdag programok az ünnepekre

1983. december 22. - a hazai utazási irodák gazdag választéku programot dolgoztak ki az év végi ünnepekre, egyre többen töltik ugyanis a karácsonyt és a szilvesztert otthonuktól távol, a hegyekben vagy a vizek partján.

az ibusz többféle társasutazást kínál az érdeklődőknek, így például a négynapos karácsonyi turát kőszeg, sopron és az órség vidékére, vagy a háromnapos programot pécsre és az ormánságba, továbbá az egynapos turát pannonhalmára. szilveszterkor három napot tölthetnek a turisták aggteleken, sopronban és gyulán. kétnapos turát szerveznek somogyország megismerésére, valamint pápára és egerbe. gazdag a belföldi üdülések választéka is: elsősorban a melegvizű fürdők mellett, így hajduszoboszlón és harkányban, de az ország egyéb vidékein is: pécsen, szentendrén, budapesten és kőkapun pihenhetnek a turisták.

számos külföldi program várja az utazókat: egyebek között tátra-lomnicra, prágába, trencsénbe, pozsonyba, besztercebányára, moszkvába és leningrádba szerveznek karácsonyi és szilveszteri programokat. különleges évvégi ajánlat a kilencnapos ciprusi ut.

a cooptourist több mint 200 résztvevőnek kínál hatféle karácsonyi, szilveszteri pihenőprogramot. az üdülők felsőtárkányban, kőszegen, harkányban, bükfürdön, miskolc-tapolcán és hajduszoboszlón pihenhetik ki egész évi fáradalmaikat. a társasutazások kedvelőit 12 féle tura várja; karácsonyi kínálat a mecseken át a zselicségbe vezető ut, vagy a soproni lővér szállóba szervezett program. szilveszterkor autóbusszal viszik a jelentkezőket szegedre, akik megismerkedhetnek a környék nevezetességeivel. különleges szilveszteri ajánlat a bükkbe szervezett csillagtúra. az utazási iroda valamennyi évvégi programját szilveszteri bál egészíti ki, ahol jövő évi utazásokat sorsolnak ki a résztvevők között.

az iroda szép számmal szervez külföldi utakat is, több mint ezren juthatnak el az évvégi ünnepek alatt a környező országokba és bulgáriába.

sok külföldi keresi fel hazánkat karácsonykor és szilveszterkor. az ibusz elsősorban a szocialista országokból, - de ausztriából, olaszországból és franciaországból is - több mint 3000 külföldi turistát vár magyarországra. a cooptourist hagyományos vendégei a holland és a görög turisták, rajtuk kívül több száz romániai, nsk-beli, osztrák és olasz turista is felkeresi hazánkat. a külföldi vendégeket az ünnepi vacsorák mellett folklór-bemutatókkal és kiránduló programokkal szórakoztatják. /mti/

t bi/s/sl/zsu hgy
07.44 221283 2512

g
#

--

sb0014 4 160 mtib1014

megkezdődött a téli szünet

1983. december 22. - csütörtökön az iskolákban megkezdődött a téli szünet, amely 1984. január 2-ig tart, s 3-án folytatódik a tanítás. a művelődési minisztériumnak az 1983/84-es tanév munkarendjére vonatkozó utasítása szerint az első félév 1984. január 29-ig tart, az utolsó tanítási nap január 27. a diákok és szüleik február 3-án kapják meg az eddig végzett munka minőségét tartalmazó értesítést. a tavaszi szünet első napja április 2-a, az utolsó pedig április 6-a lesz.

a tanév további „menetrendje”, szerint az utolsó tanítási nap az alapfoku oktatási intézményekben és a középiskolák i-iii. osztályaiban 1984. június 15-én lesz. a szakmunkásképző intézetekben - az utolsó évfolyam kivételével - június 8-ig tart a tanítás. a végzős középiskolások, illetve egészségügyi szakiskolások 1984. május 11-ig, a szakmunkásképző intézetek végzős növendékei május 25-ig járnak iskolába.

az érettségi vizsgák a nemzetiségi gimnáziumokban május 11-én, a többi gimnáziumban és a szakközépiskolákban május 14-én, az esti és levelező tagozatokon pedig május 28-án kezdődnek. a szakmunkásvizsgára június 14-től, illetve - középiskolát végzetek számára indított másféléves tanfolyamok zárásaként - február 16-tól kerül sor. /mti/

és/tr/ár/zsu hgy
08.09 221283 1291

--

sb0015 4 150 mtib1015 /közönségszolgálat/

rendkívüli hetek a totón

1983. december 22. - decemberben az 52. és 53. totófogadási héten rendkívüli akciót szervez a sportfogadási és Lottó igazgatóság. e két héten a 12 találatos totószelvények között külön sorsolást rendeznek. a kisorsolt szelvény tulajdonosa a 12 találatra jutó pénznyereményen felül egy skoda 120 gls típusu személygépkocsit is nyer. a rendkívüli sorsolások december 28-án, szerdán, illetve 1984. január 4-én, szerdán lesznek. /mti/

i bi/s/sl/zsu hgy
08.16 221283 0489

H. 9-

--

sb0016 4 160 mtib1016 /közönségszolgálat/

budapesti gyerekprogramok karácsonykor

1983. december 22. - karácsonykor a fővárosi művelődési házak gyermekprogramjaiban az ajándék- és fenyődiszkészítő játékdélutánokat ünnepi műsorok váltják fel.

óvodások karácsonyát tartják december 24-én az almássy téri szabadidő-központban: a kaláka együttes, Levente Péter és a közgazdasági egyetem kórusa mesél, énekel és játszik az apróságoknak, délelőtt 10 órától. december 26-án, hétfőn 16 órakor a „karácsonyi meseszőnyegen”, találkozhatnak a kicsik Halász Judittal és a Bojtorján együttesel. ugyanezen a napon 17 órától a budapesti művelődési központban a Radnóti Színpad művészei adnak műsort, a szeretet ünnepéről. a Marczibányi téri művelődési központban december 25-én este 8 órakor a kaláka együttes táncházába várják a kicsiket-nagyokat. másnap délelőtt az állami bábszínház vendégszerepel.

a belvárosi gyerekekre gondolt a Kőbányai Pataky István művelődési központ, amikor a Honvéd Moziba szervezte a Bohócok, Bűvészek Hósipka című műsorát december 25-én 13 órára. a következő napon délután 3-kor a művelődési házba várják a rajzfilmek kedvelőit, a Donald Kacsa című film vetítésére.

a nagyobbaknak érdemes ellátogatni a Tit Budapesti Planetáriumába is, ahol a karácsonyi mondakör jelenségeit magyarázó műsorral készültek az év végére. a műsor címe: Betlehemi Csillag. /mti/

jk/ag/zsu hgy
08.21 221283 1379

H. 9-

--

sb0017 4 150 mtib1017

karácsonyra, új évre - lakásátadások salgótarjánban

1983. december 22. - megkezdődött a beköltözés a salgótarjáni nyugati városrész első elkészült lakóépületeibe: a szövetkezeti lakástulajdonosok összesen ötvenöt lakást vehetnek birtokba. az egyenként ötvenhat négyzetméter alapterületű, összkomfortos, háromlakóhelyiségű otthonokhoz a hatodik és hetedik öt éves terv végéig még további több mint ötszáz lakás épül meg a budapesti lakóterv ~~tervezésében~~ és a nógrád megyei állami építőipari vállalat kivitelezésében.

┌ tervezésében

befejeződött egy ötvenlakásos épület kivitelezése a salgótarjáni gorkij lakónegyedben is, amelyet a salgótarjáni agrofil szövetkezeti építőipari vállalat egy hónappal a határidő előtt adott át. ezek az összkomfortos lakások egyenként hatvan, illetve hetvenhat négyzetméter alapterületűek. ebbe a házba január 10-én kezdődhet meg a beköltözés. /mti/

csiz/mfné/az/zsu hgy
08.26 221283 0913

--

sb0018 4 170 mtib1018

téesz-üdülőt építenek gyulán

1983. december 22. - téesz-üdülő építéséhez kezdenek jövőre gyulán; a 120 személyes épület várhatóan 1985 végére készül el. a beruházás ötmillió forintos költségének nagyobb részét a békés megyei tsz-szövetség teremti elő; a kivitelező: a megyei állami építőipari vállalat. az új téesz-üdülő a termelőszövetkezeti parasztok pihenési lehetőségeit bővíti, jóvoltából a békési téeszek dolgozói - csereként - az ország más tájain pihenhetnek majd, s lehetőség nyílik külföldi csereüdülésre is. /mti/

sam/ke/az/zsu hgy
08.48 221283 0559

920

--

sb0019 4 150 mtib1019

husfeldolgozó műhely a szakmunkásképzőben

1983. december 22. - rendhagyó szaktantermet - husfeldolgozó műhelyt - alakítanak ki a pécsváradi élelmiszeripari szakmunkásképző intézetben, s ezzel nemcsak a gyakorlati oktatás színvonalát emelik, hanem az intézmény saját menzájának husellátását is javítják. az iskola bővítése során befejeződött az új elméleti tanterem építése, s a régiekben rendezik be a műhelyt.

az intézmény fokozatosan baranya megye élelmiszeripari szakképzésének bázisává fejlődik, jelenleg husipari, söripari és állattenyésztő, a jövőben pedig sütőipari szakmunkásokat is képeznek a tervek szerint pécsváradon. az iskolának kiemelt feladata jól felkészült husipari szakemberek nevelése, miután baranya az ország legnagyobb állattenyésztő megyéi közé tartozik. ezért is határozták el, hogy elsősorban a husipari gyakorlati oktatás körülményeit javítják. /mti/

szk/bné/az/zsu hgy
08.53 221283 0924

--

sb0020 4 150 mtib1020

téglási keltetőgépek a hortobágyon

1983. december 22. - az ország legnagyobb háztartási gépeket gyártó üzeme, a téglási hajdusági iparművek hagyományos termékeinek korszerűsítése mellett új gyártmányokkal bővítette választékát: a hortobágyi állami gazdaság szakembereivel együttműködve nagyüzemi keltetőgépeket fejlesztettek ki. tizenöt berendezést már föl is szereltek a gazdaság keltetőközpontjában; az egyenként tízezer tojás befogadására készült gépek alkalmasak lud, kacsá, pulyka, gyöngyös, fácán, csirke keltetésére. a gyár fejlesztői dolgoznak a háztáji gazdaságoknak megfelelő 500-1000 darabos gépek megszerkesztésén is. /mti/

szü/éva/az/zsu hgy
08.56 221283 0674

920

--

sb0021 4 150 mtib1021

hímzésminták Lyukszalagon - ,85-ös divattervek

1983. december 22. - amerikai, francia, közel-keleti és újabb nszk-beli piacokkal bővítette az idén értékesítési körét a debreceni minőségi szabóipari szövetkezet, termékei már tíz országba jutnak el. a kiváló minőségű, kis szériában készülő női és szabadidő ruhákból egymillió darabot küldtek az idén megrendelőiknek.

a szövetkezet folyamatosan korszerűsíti gépparkját, az idén hárommillió forintért vásároltak nagyteljesítményű varró- és vasalógépeket, tavaly pedig Lyukszalag-vezérlésű hímzőgépet helyeztek üzembe; ez utóbbi révén akár ruhánként változtathatják a hímzésmintákat. a debreceni szövetkezetben már az 1985-ös mintakollekciót állítják össze. /mti/

tár/éva/az/zsu hgy
08.59 221283 0751

--

sb0022 4 150 mtib1022

munkásgyűlés a csepel autógyárban

1983. december 22. - a csepel autógyár január elsején az elsők között vezeti be a 40 órás munkahetet - jelentette be novák béla vezérigazgató a csütörtökön reggel megtartott munkásgyűlésen. a vállalat szigetshelyi törzsgyárában mintegy 4000 munkás és alkalmazott hallgatta meg az idei esztendő tervteljesítéséről szóló beszámolót.

a járműipari nagyvállalat árbevétele ebben az esztendőben 10.7 milliárd forint, az előző évinél 10.4 százalékkal több. autóbusz-padlózás-értékesítésük 500 darabbal nőtt, s elérte a 12.500-at. ezzel a teljesítménnyel jelentősen hozzájárultak az ikarus sikeres gazdasági munkájához, az államközi kötelezettségek teljesítéséhez. a csepel autógyáriak 18.000 szervokormányt és több mint 14.000 sebességváltót állítottak elő, ez utóbbiak 54 százalékát már a korszerű zf-váltók teszik ki.

a munka termelékenysége az idén 6.7 százalékkal emelkedett. a kedvező eredmény eléréséhez a műszaki fejlesztési és termelés-szervezési intézkedések mellett hozzájárult a vállalati gazdasági munkaközösségek tevékenysége is.

955

a csepel autógyár anyag- és energiamegtakarítási intézkedései nyomán a költségek csaknem 50 millió forinttal csökkentek. a növekvő termelést 12 százalékkal kevesebb importtal érték el. a vállalat nyeresége - az előzetes felmérések szerint - a múlt évihez képest 11 százalékkal nőtt. a folyamatosan javuló gazdasági feltételek lehetővé tették, hogy több mint 40 dolgozónak adjanak lakásépítési kölcsönt, ugyanennyinek a helybeli munkáslakásokból juttattak otthont. a vállalat más gyárainak dolgozóit is munkahelyi támogatással segítette a fészekrakásban. új munkásszállót és sportcsarnokot is építettek.

a munkásgyűlésen jelezték: jövőre százzal több autóbusz-padlózást kell gyártaniok, a konvertibilis elszámolású export-előirányzatuk 6 millió dollár,

a bevezetőben említett heti 40 órás munkához az időalap-csökkenéssel arányosan rendezik a normákat is, s ezzel együtt átlagosan 5 százalékkal emelik az érintett dolgozók órabérét. a gyár december 22-ig teljesítette az évi tervet, ám az ünnepek között sem szünetel mindenütt a munka, a karbantartók előkészítik a gépsorokat, elvégzik a nagyjavításokat, hogy január 3-án az ideinél is nagyobb tempóban indulhasson a termelés.

a munkásgyűlésen jelen volt és az mszmp központi bizottsága nevében köszöntötte a gyár kollektíváját berecz jános, a népszabadság főszerkesztője. /mti/

bam/vir/pá/zsu hgy
09.16 221283 2476

--

sb0023 4 150 mtib1023 /közönségszolgálat/

turák /1.rész/

1983. december 22. - a természetbarát szervezetek az alábbi programokat kínálják karácsonykor a turázni vágyóknak:

december 25:

-----

angyalföldi természetbarát és testedző egyesület:

955

nyílt sétatura a résztvevők kívánsága szerint a budai hegyekben.
találkozás 9 órakor a 65-ös autóbusz szép völgyi uti végállomásán.
vezető: csibi lászló.

december 26:
-----

komép sc tatabánya:

karácsonyi csillagtura a szép ilonka forráshoz.

1. várgesztes - mocsárrét - szép ilonka forrás - síkvölgy.
találkozás 8.15-kor a tatabánya máv felső vasútállomásán. vezető:
németh gyula.

2. budai ut - csákányos puszta - mária szakadék - szép ilonka
forrás - síkvölgy. találkozás: 8.30-kor a tataújvárosi újvárosi
autóbusz állomásán. vezető: dubravszky dezső.

3. várgesztes - vitány - szép ilonka forrás - síkvölgy.
találkozás 10.15-kor a tatabányai 106-os autóbusz újvárosi
állomásán. vezető: főrisek györgy.

csepel sc: széchenyi-hegy - normafa - zugliget. találkozás 9
órakor a hév boráros téri végállomásán. vezető: kuczora istván.

Lapkiadó vállalat se:

karácsonyi sétatura: csucshegy - virágos nyereg -
hármashatárhegy - remete hegy - fenyőgyöngye. találkozás 10 órakor a
18-as autóbusz árpád-hídi végállomásán. vezető: verőczei ernő.

/folyt./ zsu
09.29 221283 1416

H. 955

---

sb0024 4 150 mtib1024 /közönségszolgálat/
turák /2.rész/

orvosegyetem sc „gyopár,,: „beigli-lerázó nyílt tura,,:
budakalász - kevélyek - szarvashegyi téglagyár. találkozás 8.30-kor
a batthyány téren. vezető: kálnai panni.

szünidei gyermektúra. séta a nagymaros feletti hegyekben /hó
esetén szánkózás/. találkozás 9 órakor a nagymarosi művelődési ház
előtt. vezető: nagy lászló.

vasas sc: pomáz - csikóvári turistaház - Lajos forrás - kőhegy -
szentendre. találkozás 8.15-kor a batthyány téren. vezető: koncsek
jános.

barangolás a budai-hegységben. találkozás 9 órakor a moszkva
téren. vezető: frankó andrás. /mti/

fgy/sl/zsu hgy
09.33 221283 0621

---

sb0025 4 160 mtib1026 /közönségszolgálat/
zárva tart a vigadó-galéria

1983. december 22. - a magyar népköztársaság művészeti alapja
értesíti a kiállítások látogatóit, hogy a televízió szilveszteri
műsora miatt a vigadó galéria 1983. december 28-tól 1984. január
3-ig zárva tart. nyitás: 1984. január 4-én 10 órakor. /mti/

és/zsu hgy
09.40 221283 0307

H. 10⁰³

---

sb0026 4 150 mtib1027

a takarékszövetkezeti mozgalom gyors fejlődése fejr megyében

1983. december 22. - a fogyasztási szövetkezetek fejr megyei szövetsége csütörtökön agárdon rendezte 1983. évi küldöttközgyűlését. mint a beszámolóban elhangzott: a takarékszövetkezeti mozgalom fejlődése fejr megyében dinamikusabb volt az országos átlagnál. a takarékszövetkezetek jelenleg 90 ezer tagot számlálnak a megyében, s ez a lakosság 36 százaléka. a tagság betétállománya jelenleg meghaladja az 1.2 milliárd forintot, több mint 200 millió forint a kölcsönállomány, az éves pénzforgalom pedig 2 milliárd 200 millió forint volt. ez 30 százalékkal nagyobb, mint az előző évben.

jelentősen bővült a takarékszövetkezetek betétgyűjtő, hitelező és szolgáltató tevékenysége. ma már mintegy 25 féle pénzügyi szolgáltatást nyújtanak. 1984-től családi ház építéséhez is folyósítanak hosszú lejáratu kölcsönöket. /mti/

sas/ká/zsu hgy
10.53 221283 0917

--

sb0027 4 130 mtib1028

elhunyt vőneki ferenc

1983. december 22. - vőneki ferenc, a szocialista hazáért érdemrend kitüntettetje, aki a pártnak 1938 óta volt tagja, 74 éves korában elhunyt. temetése december 29-én, csütörtökön délután 2 órakor lesz a farkasréti temetőben.

mi/zsu hgy

11.06 221283 0392

H 1207

mszmp i. kerületi bizottsága
/mti/

--

sb0028 4 130 mtib1030

az energiagazdálkodásról tárgyaltak a zala megyei népi ellenőrök

1983. december 22. - a zala megyei népi ellenőrzési bizottság vizsgálatot folytatott annak megállapítására, hogy a megye gazdálkodó szervei hogyan valósították meg az energiagazdálkodási programot. a tiz ipari és 24 mezőgazdasági üzemben, továbbá 10 építőipari szervezetnél, 7 élelmiszeripari és 23 tanácsi intézménynél folytatott vizsgálat tapasztalatairól csütörtökön tárgyaltak. a vizsgálati jelentés szerint az energiafelhasználás az 1980. évihez viszonyítva 2 százalékkal csökkent, s a kimutatható megtakarítás megközelíti a félmilliárd forintot. a megtakarítások kétharmada energiaraionalizálási fejlesztésekből származik. a lakossági és kommunális energiafelhasználásnál is tapasztalható takarékosági folyamat. tervszerű a megyében az olajkályhák cseréje, továbbá az iskolavilágítás korszerűsítése.

Lényegesen javult a folyékony üzemanyaggal való gazdálkodás is. a gazdálkodó szervek 2.4 százalékkal kevesebb benzint és 3.8 százalékkal kevesebb gázolajat használtak fel, mint 1980-ban. a további csökkenés érdekében a népi ellenőrök a szállítási kapacitások jobb kihasználását és szállítási közösségek szervezését javasolják. sikeresen hajtják végre az energiagazdálkodási programot a mezőgazdasági üzemek. 1980-tól 13.2 százalékkal kisebb energiafelhasználás mellett 11-12 százalékkal növelték a termelést. jelentősen csökkent az olajfelhasználás azáltal is, hogy 13 mezőgazdasági üzem épített ugynevezett nedvestárolót szemettermények raktározására. csupán az így megtakarított olaj mennyisége évente 3 ezer tonnára tehető.

az indokoltnál kisebb mértékű azonban az előrelépés a mezőgazdasági és faipari hulladékok energetikai célú felhasználásában. ennek okát az alkalmas tüzelőberendezések hiányában látják a népi ellenőrök. /mti/

tóa/mi/ká/zsu hgy
12.00 221283 1853

07 1255

--

bel

- 20 -

1983.12.22.

sb0029 4 150 mtib1031

38,5 ezer tonna cukor mezőhegyesről

1983. december 22. - a mezőhegyesi mezőgazdasági kombinát cukorgyárában csütörtökön reggel befejezték a répafeldolgozást. Legutóbb 10 éve fordult elő, hogy a cukorgyári dolgozók karácsony előtt végeztek ezzel a munkával. a kampány rövid volt, de eredményes. ugyanis a cukor önköltségét alapvetően befolyásoló mutatók kedvezően alakultak. az egy mázsa répából nyert cukor mennyisége az elmúlt évit két kilóval haladta meg. ezt jórészt annak tulajdonítják, hogy a tárolási és a gyártási veszteségeket sikerült lényegesen csökkenteni.

a 104 napos kampány alatt 304 ezer tonna répát dolgoztak fel és 38.5 ezer tonna cukrot gyártottak.

a jövő évre vonatkozó szerződéseket a kombinát gyára már megkötötte a répatermelő gazdaságokkal. /mti/

bty/mi/ká/zsu hgy
12.02 221283 0816

--

sb0030 4 160 mtib1032 /közönségszolgálat/

rock-vakáció a corvin moziban

1983. december 22. - a magyar média műsoriroda szervezésében december 25-e és 31-e között több magyar rockzenekar lép közönség elé a corvin moziban.

az első koncerten, december 25-én délelőtt 11 órakor a p. mobil együttes második nagylemezének számait adja elő.

december 26-án és 27-én este 9-től a korál és a 100 folk celsius együttes koncertezik. a korál az átjutunk a tulsó partra című legutóbbi lemezének anyagát játssza el, a 100 folk celsius, neves vendégművészek közreműködésével az ohio című lemezkorongjának számait idézi fel.

december 29-én délelőtt 11 órakor az east együttes - új énekesével, tiszta józseffel - legfrissebb zeneszámait adja elő, s bemutatkozik az alig fél éve alakult sirokkó zenekar is.

M

bel

- 21 -

1983.12.22.

december 30-án délelőtt 11 órakor a mini együttes várja muzsikájának kedvelőit. az alakulásának 15. évét ünneplő zenekar jubileumi koncertjén megjelenik mindenki, aki a másfél évtized alatt valaha is játszott a „csapatban,,.

az év utolsó napján délelőtt 11 órakor a p. box együttes a kő kövön című lemezének számait adja elő, s műsorra tűzik az idei nyár nagy eseményét, az istván a király című rockopera dalbetéteit is az eredeti szereplők közreműködésével. /mti/

ri/mi/zsu ie
13.24 221283 1270

--

sb0031 4 150 mtib1033

új lakótelep csepelen

1983. december 22. - negyven lakás átadásával csütörtökön befejeződött csepelen az erdősor uti lakótelep építése. a csepel művek szervezésében és kivitelezésében létesült telepen összesen 1440 új lakás épült fel. a korábban átadott csillagtelepi, a január 9-e és a bajcsy-zsilinszky uti lakótelepiekkel együtt 3100 család jutott új otthonhoz. a lakótelepeken az ugynevezett kapcsolódó beruházások - bölcsődék, óvodák, iskolák, üzletek - is időben elkészültek.

ezzel befejeződött a csepel művek 1966-ban indított munkáslakás-építési akciója. a jövőben otp-beruházásként, ugyancsak az otp értékesítésével adják át majd a lakásokat a csepeli dolgozóknak. jelenleg mintegy 900 család tart igényt új otthonra csepelen, közülük 700 a most épülő rakéta uti telep lakóházaiba költözhet majd be, az első 70-80 család már a jövő év elején. folytatódik a garzonházak építése is, jövőre 40-50 fiatal házaspár lakásigényét tudják ideiglenesen kielégíteni. /mti/ sz/zsu ie
13.25 221283 0994

M

--

bel

- 22 -

1983.12.22.

sb0032 4 160 mtib1034

sváb népviseleti kiállítás hógyészen

1983. december 22. - sváb népviseleti kiállítás nyílt csütörtökön a hógyészi művelődési házban. a tolna megyei nagyközség nemzetiségi lakosságának egykori viseletét bemutató anyagot a helyi népviseleti szakkör tagjai gyűjtötték és ujították fel. a női hétköznapi és ünneplőruhák többsége a századforduló táján készült, s régi szekrények, ládák őrizték. a teljes gyűjteményt a jövő évben állandó kiállításon teszik közzé. /mti/ ^{szekrényre.}

gem/mi/ká/zsu ie
13.26 221283 0497

--

sb0033 4 150 mtib1035

mozdonyjavító bázis dombóváron

1983. december 22. - a dunántul legnagyobb mozdonyjavító üzemét adták át csütörtökön dombóváron. a már tervezésében és beruházásában készült javító bázis dízel- és villanymozdonyok fogadására egyaránt alkalmas. tizenkét mozdonyállást képeztek ki a 90 méter hosszú, 60 méter széles csarnokban. a beruházás tervezésének első időszakában csak dízeljavító üzem építését határozták el, de mert közben megkezdődött a budapest-pécs közötti vasútvonal villamosítása, módosították a tervet és villanymozdony javítóállásokat is kialakítottak.

a javító bázison a jövő év első negyedében kezdik meg a mozdonyok felújítását. /mti/

gem/mi/ká/zsu ie
13.30 221283 0686

--

bel

- 23 -

1983.12.22.

sb0034 4 130 mtib1036

halálos balesetek

1983. december 22. - tolna megyében dunaföldvár külterületén horváth zoltán 52 éves gépkocsivezető, budapesti lakos tehergépkocsival elütötte böle sándorné 79 éves nyugdíjas, előszállási lakost, aki a helyszínen meghalt.

vas megyében bük belterületén rudolf juzek 73 éves nyugdíjas, osztrák állampolgár, bécsi lakos személygépkocsijával a megállóban álló autóbusznak ütközött; ennek következtében a személygépkocsi vezetője a helyszínen meghalt, két utasa pedig súlyos sérülést szenvedett. a vizsgálat eddigi adatai szerint rudolf juzek figyelmen kívül vezetett.

zala megyében rinyác külterületén seilindi györgy 27 éves műszerész, csurgói lakos személygépkocsijával az uttest szélén álló darus gépkocsinak ütközött. a baleset következtében seilindi györgy meghalt.

a baleset^{ek} körülményeinek tisztázására és a felelősség megállapítására a rendőrség vizsgálatot indított. /mti/

és/mi/zsu ie
13.44 221283 0941

--

sb0035 4 160 mtib1037

ezer uttörő fenyőkarneválja salgótarjánban

1983. december 22. - ezer uttörő részvételével fenyőkarnevált rendeztek csütörtökön a salgótarjáni sportcsarnokban. a hat méter magas fenyőfa alatt a fővárosi cirkusz és varieté művészei „öltözz bohócruhába,, című műsorukkal kacagtatták meg a tarjáni iskolásokat. a hangulatot ajándékok, tombola, tánc fokozta. a salgótarjáni ifjúsági házban tánc házi mulatsággal kedveskedtek a gyerekeknek a karácsonyi szünet első napján. fenyőünnepséget rendeztek csütörtökön balassagyarmaton is, a mikszáth kálmán művelődési központban. /mti/

csiz/mszné/mi/sa ká ie
14.30 221283 0613

--

bel

- 24 -

1983.12.22.

sb0036 4 160 mtib1038

nagy lajos szobor apostagon

1983. december 22. - nagy lajos szobrot és iskolát avattak csütörtökön apostagon. varga imre kossuth-díjas szobrászművész egész alakos szobrát a község új iskolája előtt állították fel. az öttantermes iskolát, amely szintén az író nevét viseli, rekord idő alatt, nagy értékű társadalmi munkával építették fel. /mti/

Lak/bné/sa ká ie
14.33 221283 0377

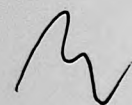
--

sb0037 4 150 mtib1039

mérlegben a mezőgéptröszt - 20 milliárdos árbevétel, 65 százalékos exportforgalom-növekedés

1983. december 22. - az ezévi eredményeket értékelte és a jövő évi feladatokról tárgyalt csütörtökön a 32 ezer dolgozót foglalkoztató mezőgéptröszt igazgató tanácsa. mint megállapították: a vállalatok a feszített követelményeknek eleget téve minden alapvető tervmutatót teljesítettek. a legjobb eredményt a népgazdaság számára oly fontos területen: a külkereskedelmi egyensúly javítását szolgáló konvertibilis exportban és az export-import szaldóban érték el. összes árbevételük megközelíti a 20 milliárd forintot, és ez 10 százalékkal magasabb a tavalyinál. növelték a konvertibilis elszámolható exportot 65 százalékkal magasabb az előző évinél. az exportáló vállalatok közül kiemelkedik az élelmiszeripari gépeket, berendezéseket gyártó élgép, továbbá a monori és a kecskeméti gyár, ahol kitartó munkával elérték, hogy termékek kereset a tőkés piacon, és pozíciójuk jövőre sem gyengül. az eredményekben jelentős szerepe van a kooperációnak is: a tröszt vállalatok közül a békéscsabai, a szolnoki, a győri és a kecskeméti olyan nagy mezőgépgyártó cégeknek partnere, mint a claas vagy a hesston. a mezőgéptröszt a termelés egynegyedét a szocialista piacon értékesíti. az ezévi rubell export 5 milliárd 200 millió forint volt, amit a tavalyinál 20 százalékkal magasabb. a kgst-t belüli szakosításban a kaposvári, a miskolci, a nyiregyházi és a szekszárdi vállalatok vettek részt eredményesen. mint a csütörtöki értékelésen elhangzott, a tröszt nagy figyelmet fordított az import anyagokkal és alkatrészekkel való takarékosagra, illetve azok helyettesítésére. az exportnövelés és az importcsökkentés alapján a konvertibilis egyenleg a tervezettnél 80 százalékkal magasabb, és meghaladja az 1 milliárd forintot. ez az érték a korábbi évek csaknem háromszorosa.

elészámolás

bel

- 25 -

1983.12.22.

a tröszt vállalatok termelésének 60 százalékát a belföldi piac veszi fel. az állami gazdaságoknak és tsz-eknek az idén a tröszt 1,3 milliárd forint értékű gépeket és berendezéseket adott el, zömmel olyanokat, amelyeket korábban tőkés importól szereztek be. ez a deviza-megtakarítás a felhasználóknál jelentkezett. az importot helyettesítő termelés deviza-megtakarításával együtt a tröszt konvertibilis szaldója meghaladja a 2 milliárd forintot, valutában számolva az 50 millió dollárt.

mint az igazgató tanács ülésén elmondták: jövőre 10 százalékos konvertibilis exportnövelést terveznek, továbbra is nagy figyelmet fordítanak a belföldi piacra, tovább bővítik az importot helyettesítő alkatrész-gyártást, valamint a szolgáltatások körét. /mti/

gá/er ká ie
14.52 221283 2637

--

sb0038 4 180 mtib1041

a karácsonyfátüzek megelőzése

1983. december 22. - a karácsonyfátüzek megelőzéséről adtak tájékoztatást az mti munkatársának a bm tűzoltóság országos parancsnokságán. elmondták: sok év statisztikai adatai bizonyítják, hogy a legtöbb ilyen jellegű tüzet gondatlanság és a tűzvédelmi előírások nem megfelelő betartása okozza. sajnos az elmúlt két évben a több tucatnyi karácsonyfátüz okozta lakástüzek során két kisgyermek is meghalt.

a tűzoltószakemberek azt tanácsolják, hogy a karácsonyfát erős, stabil talpra állítsák, s helyét a lakásban úgy válasszák meg, hogy ne legyen közel a butorokhoz, a függönyökhöz, s ne legyen alatta gyulékony terítő vagy szőnyeg. a fa diszítésénél ügyelni kell arra, hogy a diszek, szaloncukrok minden oldalán egyenletesen helyezkedjenek el, mert a féloldalt terhelt karácsonyfa könnyen felbillenhet. a csillagszórók és a gyertyák ne az ágakkal, szaloncukrokkal tulzsúfolt helyre kerüljenek. elhelyezésüknél figyelni kell arra is, hogy a csillagszórók, a gyertyák az ágak végére kerüljenek, s a szikrát, a lángot ne a fa belseje felé vessék. a különböző elektromos diszkivilágítások elhelyezésekor szem előtt kell tartani, hogy az izzók melege, a vezeték zárllata is tüzet okozhat.

bel

- 26 -

1983.12.22.

megszivlelendő jótanács, hogy a gyermekeknek ne engedjük meg a gyertya és a csillagszóró gyújtogatását, üres szobában ne hagyjuk a karácsonyfán égve a gyertyákat. az elektromos diszek sem arra valók, hogy éjjelenként hangulatvilágításként szolgáljanak.

az ünnepek elmúltával is figyelni kell, mert a kiszáradt fenyő különösen könnyen lángra lobbanhat. /mti/

és/mi/sa ie
15.40 221283 1618

--

sb0039 4 150 mtib1044 /közönségszolgálat/

meteorológiai előrejelzés

1983. december 22. - a jövő hét közepéig folytatódik a december végéhez képest szokatlanul enyhe idő. december 23-án kis mennyiségű esőre számíthatunk, a továbbiakban időnként megnövekszik a felhőzet, de csapadék nem valószínű. december 28-án ismét borult lesz az ég, kisebb eső, havas eső is várható, az éjszakai hőmérséklet az ország nyugati részében 0 fok körül, keleten pedig -3, plusz 2 fok között várható. a fagypont alatti értékek inkább észak-keleten fordulnak elő. a nappali felmelegedés általában 3, 8 fok között lesz. /mti/

fgy/mi/ig sl ie
16.05 221283 0595

--

sb0040 4 150 mtib1045 /közönségszolgálat/

az európai nagyvárosok hőmérséklete

1983. december 22. - az európai nagyvárosok péntekre várható maximális hőmérséklete:

párizs	9
london	9
osló	-1

4

bel

- 27 -

1983.12.22.

stockholm	1
helsinki	2
berlin	4
varsó	5
leningrád	2
moszkva	3
kijev	4
prága	2
bécs	4
róma	16
madrid	11
belgrád	10
bukarest	6
szófia	8
athén	16

/mti/ fgy/ig sl ie
16.08 221283 0877

--

sb0041 4 130 mtib1046

tanácsulések a jövő évi tervről /1. rész/

1983. december 22. - több megyében és városban tartottak csütörtökön tanácsulést, amelyen az 1984. évi költségvetést és fejlesztési tervet tárgyalták meg. tatabányán, a komárom megyei tanács ülésén a legfontosabb feladatok között jelölték meg a már megkezdett beruházások mielőbbi befejezését, a települések ellátási színvonala közti különbségek csökkentését és a magánérs lakásépítés fokozott segítését. jövőre 2200 új lakás átadásával számolnak a megyében, ennek kétharmada lakossági erőforrásból készül el. 1984-ben megkezdődhet a gyógyító munka a 252 ágyas új tatabányai kórházi pavilonban. a megyeszékhelyen raktáráruházat adnak át, és megkezdik az új bevásárló központ építését, abc-áruházat kap több kisebb település is. huszonkilenc általános iskolai tantermet adnak át, és tatabányán hozzáfognak egy 16 tantermes gimnázium építéséhez.

a szabolcs-szatmár megyei tanács nyíregyházán megtartott ülésén úgy döntöttek, hogy a költségvetés több mint 40 százalékát a kulturális kiadásokra irányozzák elő. a fejlesztési forrásokból jövőre 92 általános iskolai tanterem épül, és 700 hellyel bővítik az óvodák befogadóképességét. nyíregyházán elkészül egy 24 tantermes oktatási központ, és hat új tanteremmel gyarapodik a fehérgyarmati középiskola. az egészségügyi fejlesztések közül a legjelentősebb a kismárai kórház kétszáz ágyas bővítése és a hodászi szociális otthon átadása. 1984-ben újabb 10 települést kapcsolnak be az

4

ivóvízhálózatba, és nyiregyházán megkezdik a központi autóbusz-állomás építését.

a győr-sopron megyei tanács ülésén, amelyet győri tartottak meg, hangsúlyozták, hogy az egészségügy és az oktatás területén akár az anyagi eszközök átcsoportosításával is gondoskodni kell a feltételek további javításáról. a megyében jövőre mintegy háromezer új lakás felépülésével számolnak, ezen belül növekszik a magánérs lakásépítkezés aránya. győri a kórházfejlesztés keretében elkészül egy 235 ágyas épület. kiemelt helyet kapott a tervben az új iskolai tanterem, óvodai és bölcsődei helyek létesítése.

/folyt. köv./ sa
16.11 221283 2108

-.-

sb0042 4 150 mtib1047 /közönségszolgálat/

a környező országok időjárása

1983. december 22. - a környező országok határmenti körzeteinek várható időjárása szombat reggelig:

ausztria:

eleinte borult idő esővel, majd felszakadozik a felhőzet. a hőmérséklet pénteken kora délután 2, 7, szombaton hajnalban -5, 0 fok.

csehszlovákia:

változóan felhős idő, néhány helyen esővel, később sokfelé valószínű párásság. a hőmérséklet pénteken kora délután 3, 8, szombaton hajnalban -3, 2 fok.

szovjetunió:

változóan felhős, párás idő. néhány helyen kisebb eső előfordulhat. a hőmérséklet pénteken kora délután 3, 8, szombaton hajnalban -3, 2 fok.

románia:

M

-----
változóan felhős, párás idő. a hőmérséklet pénteken kora délután 8, 3, szombaton hajnalban -3, 2 fok.

jugoszlávia:

-----
tulnyomóan borult idő, sokfelé esővel. a hőmérséklet pénteken kora délután 5, 10, szombaton hajnalban 0, 5 fok. /mti/

fgy/ig sl ie
16.15 221283 0993

-.-

sb0043 4 150 mtib1048

tanácsülések a jövő évi ... /2. rész/

a pécsi városi tanács ülésén elfogadott jövő évi terv értelmében 1984-ben a baranyai megyeszékhelyen 1610 lakás épül, háromnegyed részben magánérsből. átadják a város első nyugdíjsházát és ifjusági garzonházát is. felépül egy 150 személyes szociális otthon és egy öregek napközi otthona, átadják az új uttorházat, és az év folyamán két új uszodával gyarapodik a város. a történelmi városközpont rekonstrukciója keretében többek között megújul a tanács székháza, a régi pannónia szálloda, a kamaraszínház és az elefántos ház. a mecsek déli lejtőjén, ahol az országban a legmagasabb a napfényes órák száma, a napenergiát hasznosító kísérleti lakóházat építenek.

a szegedi városi tanács ülésén egyebek között arról határoztak, hogy jövőre az északi városrészben új iskolát, a rókusi városrészben pedig 150 személyes óvodát adnak át. az öregek részére három új napközi otthon készül el. több lakótelepi és peremkerületi abc-áruház átadása szerepel a város tervében. folytatják a szegedi nemzeti színház rekonstrukcióját, s a jövő év elejére tervezik annak a dóm téri épületnek az átadását, amelyben a somogyi könyvtár és a városi levéltár kap új otthont. /mti/

ráb-kal-cser-igó-dén/sa/st ie
16.17 221283 1249

M

-.-

sb0044 4 150 mtib1049

kitüntetések

1983. december 22. - az elnöki tanács fótos józsefnek, a metripond mérleggyár vezérigazgatójának és szabó istvánnak, a csepel művek tervező vállalat igazgatójának nyugállományba vonulásuk alkalmából, eredményes munkásságuk elismerésül a munka érdemrend arany fokozata kitüntetést adományozta. /mti/

sl/mi/sa ie
16.21 221283 0362

--

sb0045 4 180 mtib1050

ittas gépjárművezetőt ítéltek el

1983. december 22. - ittas gépjárművezetőt ítéltek el csütörtökön a győri megyei bíróság. horváth attila 26 éves győri lakos - korábban már többször volt büntetve, egyebek között ittas vezetésért is - ez év júliusában a csornai erzsébet eszpresszóban szórakozott, majd záróra tájban alkalmi fuvarokat vállalt. e közben érték tetten ittas vezetésen.

a győri megyei bíróság, jóllehet horváth attila balesetet nem okozott, az előzmények után mégis 4 hónapi börtönben letöltendő szabadságvesztésre ítélte, és három évre eltiltotta a gépjárművezetéstől. /mti/

cser/sza/ig ká ie
16.22 221283 0625

--

sb0046 4 150 mtib1051 /közönségszolgálat/

hójelentés

1983. december 22. - hazánk és a környező országok hóviszonyai a következőképpen alakulnak:

kékes: hófolt
másutt nincs hó.

jugoszlávia: kredarica 130 cm
szarajevó /bjelasnica/ 40 cm

csehszlovákia: lomnici-csucs 26 cm
chopok 56 cm

ausztria: obertauern 80 cm
somblick 200 cm

Lengyelország: kasprowy-csucs 30 cm

románia: predeal 18 cm.
16.33 221283 0462

/mti/ fgy/sa sl ie

--

sb0047 4 150 mtib1052

vasutrekonstrukció a dél-dunántúlon

1983. december 22. - végiggördült az első szerelvény csütörtökön a felújított gyékényes-barcs-pécs vasútvonalon. az új szakasszal közelebb került a mecseki iparvidék és nyugat-dunántul, a szállítmányok rövidebb úton jutnak el szombathelyre, illetve rajkára. a közvetlen vonal egyúttal meggyorsítja az export, import és tranzit forgalmat gyékényes és murakeresztur határállomásokkal.

a pályarekonstrukció eredményeként a vonatok sebességét az óránkénti 60 kilométerről 80 kilométerre növelhetik, a tengelynyomás pedig 30 százalékkal emelkedhet. a nagyobb teherbírású alépitmény és vágány csökkenti a fenntartási költségeket, a sebesség fokozásával jobban kihasználhatják a szállítóképességet és mindemellett nő a forgalom biztonsága is. az egyes vonalszakaszok átépítésével, rövidítésével 160 kilométerről 120 kilométerre csökkent a pécs és gyékényes közötti vasúti távolság.

az új vonalszakasz elkészültével befejeződött az 1970 óta tartó nagy rekonstrukciós program e térségben. szakaszonként adták át a vasutvonalat és az elkészült részeket azonnal meg is indult a forgalom. /mti/

szk/bné/ig ká ie
16.34 221283 1162

-.-

sb0048 4 130 mtib1054

kinevezés

1983. december 22. - a minisztertanács 1984. január 1-i hatállyal sarkadi nagy barnát, az állami egyházügyi hivatal általános elnökhelyettesévé nevezte ki. /mti/

mi/sa olt
17.54 221283 0198

-.-

sb0049 4 130 mtib1055

jugoszlávia 1943-1983 - kiállítás a magyar munkásmozgalmi muzeumban /1. rész/

1983. december 22. - jugoszlávia négy évtizedes fejlődését szemlélteti a magyar munkásmozgalmi muzeumban csütörtökön megnyitott kiállítás, amelyet jugoszlávia népfelszabadító antifasiszta tanácsa jajcei ülésének 40. évfordulója alkalmából rendezett a művelődési minisztérium és a jugoszláv szocialista szövetségi köztársaság budapesti nagykövetsége.

a kiállítás megnyitásán részt vett szűrös mátyás, az mszmp központi bizottságának titkára, roska istván külügyminiszter-helyettes, rátkai ferenc művelődési miniszter-helyettes, valamint politikai és társadalmi életünk sok más képviselője. jelen volt milovan zidar, a jugoszláv szocialista szövetségi köztársaság budapesti nagykövete, valamint a diplomáciai testület számos képviselője.

M

szikossy ferenc, a magyar munkásmozgalmi muzeum megbízott főigazgatója megnyitó beszédében méltatta a jugoszláv népfelszabadító harc és fegyveres felkelés eredményeit, majd alekszandar petkovics miniszter-helyettes, a jugoszláv szövetségi tájékoztatói titkárság helyettes vezetője beszédében hangsúlyozta: forradalmuk stratégiája és alapvető iránya változatlan. a továbbiakban kiemelte jugoszlávia és magyarország kapcsolatainak és együttműködésének eredményes fejlődését, majd rámutatott: jugoszláviában örülnek azoknak az eredményeknek, amelyeket a baráti magyarország népe az ország építésében elért.

a jubileumi tárlaton kiállított fotók, kiadványok és más dokumentumok déli szomszédunk újkori történetéről tájékoztatják az érdeklődőket. emlékeztetnek a józsef broz tito vezette népfelszabadító hadsereg és a partizánok négy évi hősiességére, amellyel jugoszlávia újabb és újabb területeit szabadították fel, jelentősen hozzájárultak a fasisztaellenes koalíció győzelméhez. felidézik azt a történelmi eseményt, amelyen a boszniai jajce városkában jugoszlávia valamennyi vidékének képviselői, jugoszlávia népfelszabadító antifasiszta tanácsát az ország legfelsőbb képviselői és törvényhozó testületévé nyilvánította, megválasztotta az ideiglenes kormányt. /folyt. köv./

me/mi/sa olt
18.09 221283 2136

-.-

sb0050 4 130 mtib1056

jugoszlávia 1943-1983 ... /2. rész/

a fotók és dokumentumok jelzik: a kommunista párt irányításával egyesítették a jugoszlávia területén élő népeket és nemzetiségeket, amelyek az egyenjogúság, a függetlenség és a szocialista öngazgatási rendszer elve alapján szervezték meg államukat. az összes fontos gazdasági ág társadalmisítása, a földreform, a gyors ütemű iparosítás lehetővé tette a gyökeres változásokat a gazdasági, társadalmi, politikai életben, megvalósítva az ország szocialista építését. a jugoszláv kommunista szövetsége és az ország munkásosztálya megőrzi és továbbfejleszti a forradalom vívmányait, tökéletesíti a szocialista öngazgatási rendszerét. a kiállítást január közepéig tekinthetik meg az érdeklődők. /mti/

me/mi/sa olt
18.12 221283 0698

M

-.-

sb0051 4 180 mtib1058

időjárásjelentés /1. rész/

1983. december 21. - az országos meteorológiai intézet jelenti csütörtökön:

párás, enyhe idő

nagy kiterjedésű ciklonrendszer okoz szokatlanul enyhe időjárást kontinensünk nagyobb részén. dél-, közép-, és kelet-európa térségében a hőmérséklet csúcserőke közel 10 fokkal haladja meg a sokéves átlagot. a közép-olaszország középpontu légörvény felhőtömbje mintegy 1500 kilométeres átlagos átmérőjű, ebből az alpok előterében, valamint az appennini félszigeten sokfelé hullott jelentős mennyiségű eső. ez a csapadéköna érte el a kárpát-medence térségét is. az irország középpontu légörvény a brit-szigeteken és északnyugat-ibériában okoz esőzéseket.

magyarországon szerdán váltóan felhős, párás, néhol egész nap ködös idő volt. a hőmérséklet csúcserőke általában 6, 12 fok között, a ködös területeken 3, 6 fok között alakult. késő estétől délnyugat felől erősen megnövekedett a felhőzet, a dunántulon egyre több helyen eleredt az eső. csütörtökön reggel 7 óráig a dunántul nyugati vidéken 1-2 mm-nyi csapadék hullott. a legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet általában 0, plusz 6 fok között, a kevésbé felhős északkeleti vidékeken néhol 0, -2 fok között alakult. délelőtt jobbra erősen felhős volt az ég, a dunántulon többfelé esett az eső. a hőmérséklet 11 órakor 2, 8 fok között váltakozott.

budapest belterületén szerdán a hőmérséklet napi középértéke 4,8 fok, a százéves átlagnál 4,9 fokkal magasabb volt.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 6 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 1008 mbár, változatlan.

várható időjárás péntek estig:

ma tulnyomóan borult idő lesz, továbbra is elsősorban a dunántulon többfelé esővel. holnapra kevesebb felhő, párás, helyenként tartósan ködös idő várható, délen és keleten egy-két helyen még előfordulhat eső. mérsékelt, változó irányu légmozgás. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet -2, plusz 3, legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken 3, 8 fok között.

/folyt. köv/ ig
18.45 221283 2053

--

sb0052 4 150 mtib1059

megrepedt egy melasztartály a szolnoki cukorgyárban

1983. december 22. - a szolnoki cukorgyárban csütörtökön megrepedt egy ötezer köbméteres tartály, amelyben a cukorgyártás melléktermékeként keletkező melaszt tároltak. a repedést valószínűleg egy hibás hegesztési varrat okozta. a másfél méter hosszú 1-1,5 centiméteres nyíláson sugárban ömlött ki a ragadós anyag. a hibát időben észlelték, így azonnal megkezdődhettek a kármentési munkálatok. a kiömlő melaszt honvédségi erők segítségével egy mélyfekvésű területre terelték, majd folyását homokzsákokkal, nyulgáttakkal megállították. egyidejűleg a műszaki szakembereknek sikerült a nyílást eltömíteniük, majd hozzáláttak a sérült tartályban maradt melasz két hasonló tárolóba történő átszivattyúzásához. az anyagi kár mértékégyelőre nem állapítható meg, miután az egy hektárnyi területen elterült melasz egy része szűrés és tisztítás után ismét hasznosítható. a tartály teljes kiürítése után megkezdik a vizsgálatot a repedés okának felderítésére. /mti/

laz/sa st olt
18.50 221283 1038

--

sb0053 4 180 mtib1060

időjárásjelentés /2. rész/

előrejelzés budapest területére péntek reggelig:

-----
változóan felhős ég, kisebb eső előfordulhat. mérsékelt légmozgás, a hőmérséklet késő este 2, hajnalban 0 fok körül lesz.

távolabbi kilátások szombattól-keddig:

-----
folytatódik az enyhe idő. a hajnali és a délelőtti órákban párásság, köd várható. kisebb esők kialakulására az időszak második felében számítani kell.

legalacsonyabb hajnali hőmérséklet -1, plusz 3 fok között várható, legmagasabb nappali hőmérséklet 3, 8 fok között lesz. jelentős mennyiségű /legalább 5 mm/napi/ csapadék az ország területének 40 százalékán várható.

a duna vízállása budapestnél 112 cm, a víz hőmérséklete 3,0 fok.

/mti/ ig olt
18.53 221283 0820

--

sb0054 4 150 mtib1061

utnak indították az idei utolsó ladaalkatrész-szállítmányt - munkás nagygyűlés a bakony műveknél

1983. december 22. - utnak indították az idei utolsó ladaalkatrész-szállítmányt a szovjetunióba, s ezzel ebben az esztendőben is teljesítette az államközi egyezményben előírt feladatait a bakony művek - jelentette be sós gyula vezérigazgató a veszprémi gyárban csütörtökön megtartott munkás nagygyűlésen.

a bakony művek fejlődése 1983-ban is töretlen volt - mondotta a vezérigazgató, nyolc százalékkal többet termeltek, mint az előző esztendőben, folytatták gépkocsialkatrész-gyártó üzemeik rekonstrukcióját, felújították a szifonpatron-gyártó üzemet, átadták rendeltetésének az új szakmunkásképző és szereléstechnikai laboratóriumot. termékeik több mint felét exportra szállították, jelentősen bővült a gyár tőkés exportja is. a tervek szerint 1984-ben a bakony művek további 8 és fél százalékkal bővítik termelését, a többlet elsősorban újabb alkatrészek előállításából, valamint a gyújtógyertya-gyártás növeléséből adódik. felkészültek a 2108-as új ladához a saját fejlesztésű gyújtáskapcsoló és ablaktörlő gyártására is. /mti/

bév/nmé/sa sl olt
18.57 221283 1170

--

sb0055 4 150 mtib1062 /közönségszolgálat/

karácsonyi vásár - nyugdíjasoknak

1983. december 22. - kedvezményes karácsonyi élelmiszervásár kezdődött csütörtökön a debreceni vásárcsarnokban. a közreműködők - a hajdu-bihar megyei élelmiszer-kiskereskedelmi vállalat, a halért, a debreceni állami gazdaság, a béke termelőszövetkezet, valamint a derecskei és a debreceni áfész - elsősorban a nyugdíjasok karácsonyi élelmiszer-beszerzését kívánják segíteni az akcióval. pénteken is 30 százalékos árengedménnyel kínálnak burgonyát, zöldséget, gyümölcsöt, konzervet, egyes borokat és pezsgőket a debreceni piacon. /mti/

tár/éva/sa ká olt
19.00 221283 0603

--

sb0056 4 180 mtib1063

időjárásjelentés

1983. december 21. - az országos meteorológiai intézet jelenti csütörtök este:

enyhe idő

várható időjárás péntek estig:

változóan felhős, párás idő várható, valószínűleg már eső nélkül. a hőmérséklet csúcserőke 3 és 8 fok között alakul. /mti/

ig olt
19.13 221283 0365

--

sb0057 4 180 mtib1064

sűrű köd borsodban

1983. december 22. - az utinform jelentése szerint borsod megyét csütörtökön az esti órákban olyan nagy ködtakaró fedte be, mintha hazánk területéről mindenünnen ide sűrűsödött volna a pára. a 26-os főúton kazincbarcika és putnok között 5 méternél is rövidebb volt a látótávolság, emiatt kilométeres hosszú kocsisorok alakultak ki, s az autók szinte csak lépésben tudnak haladni. /mti/

és/ig olt
20.12 221283 0431

--

bel

- 38 -

1983.12.22.

sb0058 4 130 mtib1065

a szerkesztőségek figyelmébe!

1983. december 22. - mai mtib1054 sz. hírünket /kinevezés/
v i s s z a v o n j u k, helyette a következő anyagot adjuk:

x x x

kinevezés

1983. december 22. - a minisztertanács 1984. január 1-1
hatállyal sarkadi nagy barnát és bugár pétert, az állami egyházügyi
hivatal elnökhelyettesévé kinevezte. /mti/

mi/sa/ig olt
21.59 221283 0381

--

sb0059 4 180 mtib1067

belpolitikai hireink tartalomjegyzéke /1. rész/

1983. december 22.

sb0001 jó ütemben halad a dizelésítés /1. rész/
sb0002 jó ütemben halad a dizelésítés /2. rész/
sb0003 szerződés szovjet vegyipari anyagok jövő évi importjára
sb0004 ismét szinpadon a szabin nők
sb0005 végh sándor mesterkurzusa
sb0006 elszállítják a „kiszolgált”, fenyőket
sb0007 ünnepi nyitvatartás a fővárosban /1. rész/
sb0008 ünnepi nyitvatartás a fővárosban /2. rész/
sb0009 jégvágók a balatonon
sb0010 felújítják a strucc szállót
sb0011 helyreállított mecseki templomok
sb0012 a bányászat biztonságáért
sb0013 gazdag programok az ünnepekre
sb0014 megkezdődött a téli szünet
sb0015 rendkívüli hetek a totón
sb0016 karácsonyi előzetes
sb0017 karácsonyra, ujévre - lakásátadások salgótarjánban
sb0018 tsz-üdülő építenek gyulán
sb0019 husfeldolgozó műhely
sb0020 téglási keltetőgépek
sb0021 himzsminták lyukszalagon
sb0022 munkásgyűlés a csepel autógyárban

h

MTI

Szerkeszti a Belföldi Főszerkesztőség

Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

60.008/x

Belföldi hírek

parlament

bkk.1. az országgyűlés téli ülásszaka

a/ag/pr

1983. december 22.

csütörtökön a parlamentben megkezdődött az országgyűlés téli ülásszaka. Legfelső törvényhozásunk fórumán megjelentek: losonczi pál, az elnöki tanács elnöke, kádár jános, a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának első titkára, lázár györgy, a minisztertanács elnöke, valamint az mszmp politikai bizottságának más tagjai. jelen volt a központi ellenőrző bizottság elnöke, ott voltak a központi bizottság titkárai és a kormány tagjai, az emeleti páholyokban helyet foglaltak a budapesti diplomáciai képviselők vezetői és tagjai.

a téli ülásszakot apró antal, az országgyűlés elnöke nyitotta meg. bejelentette, hogy az országos választási elnökség a választójogi törvény 17.paragrafusának ötödik bekezdése alapján benyújtotta az időközi választásokról szóló jelentését. ezt az országgyűlés jogi, igazgatási és igazságügyi bizottsága tudomásul vette, és a választási jegyzőkönyv alapján megvizsgálta a megválasztott országgyűlési képviselők megbízólevelét. megállapította, hogy azok a törvényben előírt feltételeknek mindenben megfelelnek, ezért javasolja a képviselők igazolását. az országgyűlés az országos választási elnökség jelentését tudomásul vette, és boros lászló, sztrapák ferenc, zahorecz józsef és dr.czibere tiber országgyűlési képviselőket igazoltnak jelentette ki. /folyt.köv./

H 10 43

- 1 -

parlament

bkk. 1./az országgyűlés.....1. folyt./-a

az országgyűlés elnöke bejelentette, hogy a hazafias népfront országos tanácsának elnöksége javaslatot terjesztett elő bizottsági tag felmentésére, és a bizottságokban - felmentés és elhalálozás miatt - megüresedett tagsági helyek betöltésére. a javaslatnak megfelelően az országgyűlés andrikó miklóst - államtitkári kinevezésére tekintettel - a terv- és költségvetési bizottság tagságából felmentette. koltai imrét és kovács ferencet az építési és közlekedési bizottság, mezei lászlót a jogi, igazgatási és igazságügyi bizottság, dr. csendes bélánét a kulturális bizottság, papp lajost, a terv- és költségvetési bizottság, németh ferencet a mentelmi és összeférhetlenségi bizottság tagjává megválasztotta.

az országgyűlés ezután elfogadta a magyar népköztársaság elnöki tanácsának jelentését, amelyet a legutóbbi ülés alkott törvényerejű rendeleteiről készített.

az országgyűlés elnöke bejelentette, hogy a minisztertanács benyújtotta az alkotmány módosításáról, az országgyűlési képviselők és tanácsstagok választásáról, valamint a magyar népköztársaság 1984. évi költségvetéséről szóló törvényjavaslatot.

az országgyűlés plénuma ezt követően elfogadta az ülésnapirendjét:

1. az alkotmány módosításával foglalkozó törvényjavaslat;
2. az országgyűlési képviselők és tanácsstagok választásával foglalkozó törvényjavaslat;
3. a magyar népköztársaság 1984. évi költségvetéséről szóló törvényjavaslat.

az elfogadott napirendnek megfelelően katonaimre, az elnöki tanács titkára előterjesztette az alkotmány módosításáról szóló expozét.
/folyt. köv./

- 2 -

parlament

bkk. 1. /az országgyűlés ..... 2. folyt./kö

/katonaimre beszédének embargóját, melyet december 21-1, bkk 1-es számú hírünkben közöltünk, az alábbi javításokkal oldjuk:

1. folyt. első bekezdés második sora:
... az alkotmány módosítására, amikor ...
2. folyt. harmadik bekezdés első mondata:
hazánkban alkotmányos rend van, ez pártunk...
2. folyt. utolsó bekezdés második sora:
... hivatott felsőbb szervek ezekről ...
3. folyt. második bekezdés első sorában:
... tanácsnak, mint sajátos szervnek, ...
ugyane bekezdés ötödik sora:
... való összhangját, és az általa alkotmányellenesnek tartott ...
4. folyt. második bekezdés hatodik sora:
... tanácsot, és ennek megfelelően javasolja a népi ellenőrzésre ...
4. folyt. harmadik bekezdés hetedik sorában:
... szerv iránti felelősségét, egyben ...
4. folyt. ötödik bekezdés második sorában:
... létesült, akkor országos hatáskörű...
5. folyt. második bekezdés utolsó két sorában:
... különválasztani, mivel ez a szabályozás ...
5. folyt. ötödik bekezdés ötödik sora:
... megbízott államtitkár az állampolgárokra is kötelező...
6. folyt. utolsó bekezdés utolsó előtti sora:
... jellegének kibontakozásához. /a mondat további része törölve./
7. folyt. harmadik bekezdés utolsó két sorában:
... és a megyei bíróságok, illetőleg a helyi ...

/folyt. köv./
11.00-kö

H. 11⁵⁵

- 3 -

parlament

bkk. 1. /az országgyűlés ..... 3. folyt./kö

7. folyt. ötödik bekezdés második sorában:
... ülészakán külön napirendi pontként szerepel ...

8. folyt. második bekezdés kilencedik sora:
.. tevékenységük országos jellegű.

8. folyt. harmadik bekezdés ötödik sora:
... az alkotmányban rögzíteni. ehhez ...

ugyane bekezdés utolsó előtti sora:
... országos listán, a helyi .../

x x x

dr. antalffy györgy/csongrád m., 9. vk./, a szegedi

józsef attila tudományegyetem tanszékvezető egyetemi tanára,
a jogi, igazgatói és igazságügyi bizottság titkára beszámolt az alkotmány módosításáról szóló törvényjavaslat bizottsági vitájáról.

előljáróban utalt arra, hogy az országgyűlés tavaly határozatot hozott a jogalkotásról, s ez a határozat - a jogalkotás továbbfejlesztésében - megkülönböztetett figyelmet fordít a demokratizmus és a szakszerűség növelésére. a bizottság úgy foglalt állást, hogy ezeknek az aktuális jogalkotási feladatoknak megfelelően az alkotmány módosításáról beterjesztett törvényjavaslat, amely úgy is jellemezhető: a szocialista törvényesség jegyében irányozza elő államéletünk korszerűsítését, egyes alkotmányos intézményeink továbbfejlesztését.

- a javaslat egyaránt kiterjed a jogszabályalkotásra, a végrehajtásra, a választási rendszerre, s a közigazgatás szervezetére, vagyis egymással összefüggésben álló alapvető intézményeket érint - hangsúlyozta. - közismert, hogy mostanában igen sok jogszabályt adnak ki, ami nyilvánvalóan összefügg gazdasági életünk alakulásával is.

/folyt.köv./
11.05/a

- 4 -

H 12¹⁵

parlament

bkk1./ az országgyűlés.....4. folyt./-a

együttal azonban növekszik a szabályozásban a tévedés lehetősége, a jogi, a szakmai bizonytalanság esélye. indokolt tehát, hogy ennek kiküszöbölésére, az eddig már meglévő és általában véve bevált módszerek mellett az alkotmányosság és a törvényesség alapján egy újabb, speciális mechanizmus fejlődjen ki - hangoztatta a bizottsági előadó, rámutatva, hogy éppen ezt a célt szolgálhatja az alkotmányjogi tanács is.

- ilyen intézmény mindeddig nem szerepelt jogéletünkben. ez az ugynevezett, alkotmánybíráskodáshoz, hasonlítható intézmény, a századfordulótól kezdve fejlődött ki Európában, s lényegében a jogalkotás központi és utólagos ellenőrzését valósítja meg. megjelenési formái is szinte országoként eltérnek egymástól. elsősorban a nem szocialista európai országokban elterjedt intézményi formáról van szó, ez azonban nem zárja ki a szocialista viszonyok közötti életképességét, alkalmasságát. egyes szocialista országokban ilyen állami funkciók már körvonalazódtak, kialakultak, illetőleg működnek is.

dr. antalffy györgy tényként állapította meg, hogy napjainkban mind több - elsősorban alacsonyabb szintű - jogszabály lát napvilágot, s részben emiatt alapvető igény a szabályozás fokozottabb ellenőrzése, méghozzá nem csupán mechanikus, adminisztratív módszerekkel. erre lehet alkalmas intézmény a törvényjavaslatban szereplő alkotmányjogi tanács, amely nem ,, bíróságként,, hanem az országgyűlés egy sajátos szerveként kísérné figyelemmel a jogszabályok alkotmányosságát.

- tekintettel arra, hogy a gyakorlatban nemcsak a jogszabályok, hanem a különböző jogi iránymutatások is jogszabályszerű szerepet töltenek be, indokoltnak tartjuk, hogy a hatáskör az ugynevezett ,, jogi iránymutatásokra,, is kiterjedjen. célszerű ugyanakkor az is, hogy ez a hatáskör ne vonatkozzék a legfelsőbb bíróság iránymutatóira és elvi döntéseire, mivel az csupán alkalmazza és értelmezi, nem pedig alkotja a jogszabályokat.

/folyt.köv./

11.10/a

- 5 -

H 12¹⁵

parlament

bkk. 1./ az országgyűlés ..... 5. folyt./kö

az előadó ezután arról a jogszabályalkotást érintő problémáról szólt, hogy az országos hatáskörű szerveket vezető államtitkárok jelenleg nem alkothatnak az állampolgárokat is kötelező jogszabályt. irányítási rendszerünkben e szabály keletkezése óta jelentős változások történtek, a munkaügyet például miniszter helyett államtitkár irányítja, s ugyancsak államtitkár feladata a környezetvédelemmel kapcsolatos tevékenység irányítása. ezért tehát a helyes megoldás a bizottság véleménye szerint is az: az államtitkár által kiadott jogszabály ne csak a vállalatokat és intézményeket, hanem az állampolgárokat is kötelezze.

ugyancsak egyetértett a bizottság azzal, hogy erősödjék a központi népi ellenőrzési bizottság alkotmányos jogállása, s ezzel társadalmi jelentőségének megfelelő jogi elismeréséhez jusson az ellenőrzésnek ez a sajátos formája. hasonló egyetértés alakult ki a bizottsági vita során az államigazgatási rendszer átalakításának kérdésében, valamint választási rendszerünk korszerűsítését illetően is.

- a jövőben várható fejlődésre figyelemmel megjegyezni kívánom, hogy az államigazgatás feladatainak mennyiségi és minőségi meghatározásánál - részben a bürokrácia csökkentése miatt - három alapvető kérdést kell majd az eddigieknél alaposabban megvizsgálni. szükséges annak értékelése, hogy az igazgatás elé kerülő feladatok valóban csak állami eszközökkel oldhatók-e meg hatékonyan, s mennyiben lehetnének felhasználhatók a társadalomszervezés más formái. ha indokolt az állami fellépés, akkor sem bizonyos, hogy kizárólag államigazgatási, jogi eszközök alkalmazásához lehet számításba, előfordulhat, hogy helyettesítésként, vagy kiegészítésként másfajta állami eszközökkel is élni lehet. végül: az államigazgatási feladat megoldásakor - és ma ez a leggyakoribb társadalomszervezői forma - szükség lenne annak vizsgálatára, hogy az adott esetben a hatósági, vagy az irányítási-szervezési módszerek-e a leghatékonyabbak - mondta dr. antalffy györgy, s a jogi, igazgatási és igazságügyi bizottság nevében javasolta a törvényjavaslat elfogadását.

a napirendhez több hozzászóló nem lévén, határozathozatal következett. az országgyűlés az alkotmány módosításáról szóló törvényjavaslatot - általánosságban és részleteiben - egyhangú szavazással elfogadta.

/folyt. köv./
11.20-kö

- 6 -

11. 12.15

parlament

bkk1. /az országgyűlés ..... 6. folyt./kö

dr. markója imre expozéját mai bkk 2. sz.

kiadásunkon közöltük. a beszéd embargóját f e l o l d j u k , s egyben a következő javításokat adjuk:

a 3. folytatás első bekezdésének utolsó előtti sorában a szöveg helyesen:
... továbbfejlesztésére, tartalmasabbá tételére ...

a 4. folytatás utolsó bekezdésének harmadik sorában:
... elveit és módszereit.

az 5. folytatás harmadik sorában:
... eddig is kielégítették és a jövőben is ...

az 5. folytatás második bekezdésének utolsó két sorában:
... a legalkalmasabb jelöltek kiválasztani, s a szavazatukkal e jelöltek megválasztani.

a 7. folytatás harmadik bekezdésének utolsó sorában:
... tudják a hazafias népfront programját megvalósítani.

a 10. folytatás második bekezdésének utolsó sorában:
... ezentul lényegében az adott társközség.

/folyt. köv./
12.10-kö

- 7 -

07 12.15

parlament

bkk. 1. /az országgyűlés ..... 7. folyt./kö

dr. gajdócsi istván /bács-kiskun m. 13. vk./ a

bács-kiskun megyei tanács elnöke, az országgyűlés jogi, igazgatási és igazságügyi bizottságának elnöke a testület álláspontját tárta a képviselők elé. előljáróban elmondotta: a bizottság tagjai egyöntetűen úgy vélekedtek, hogy a törvényjavaslat mérföldkő a szocialista demokrácia kibontakoztatásában; úgy épít az eddig bevált elemekre, hogy eközben továbbfejleszti azokat és kiszűri azt, ami felett eljárt az idő.

a tervezet társadalmi vitáját fontosnak és érde-
minek tartotta a bizottság - szögezte le, hozzátéve, hogy
rendkívül alaposan próbára tett, megmérettetett törvény-
javaslat került az országgyűlés elé. a társadalmi eszme-
cserek természetesen nem önmagukért, mintegy a vita kedvéért
zajlottak le, hanem azért, hogy a javaslat jogerőre emelé-
sével a későbbiekben még többen szólhassanak bele a közügyek
intézésébe.

a törvényjavaslat bizottsági előadója ezután sorra
vette a bizottsági vitában elhangzott észrevételeket. mint
mondotta, a kettős és többes jelölések szükségességével vala-
mennyi képviselő egyetértett, miként az országos lista beve-
zetésével is. megoszlottak a nézetek, ám a vita során egy-
ségessé vált az álláspont a visszahívás módzatairól, s
abban a kérdésben is: hogyan számoltassák be munkájukról
az országos listán indulókat. ez utóbbi kapcsán leszögezték,
hogy ők mindennapi ténykedésükkel szolgálnak érve-
ket az egész népnek, érdekképviselőik pedig a nép egyetemes
érdekeinek képviselői.

sok szó esett a társadalmi elöljáróságok intéz-
ményéről - mondotta, kitérve arra is, hogy egyetértettek
abban: nem az egyébként valóban rossz emlékeket idéző elne-
vezés a fontos. a lényeg: hogyan dolgoznak majd, mennyire
lesznek gazdái a településnek. a jó társadalmi elöljáróság
sokat tehet például a falvak, kisközségek népességmegtartó
képességének növeléséért, azért, hogy e településeken is
bárki megtalálja, megtalálhassa a számítását, méltó élet-
körülményeket teremthessen.

/folyt. köv./
13.00-kö

07

parlament

bkk. 1. / az országgyűlés ..... 8. folyt./kö

a lebonyolítás, a törvény gyakorlati alkalmazása
várhatóan gondokat is felvet, állapították meg a bizottság
tagjai; azt például, hogy másként kell szavazni a tanács-
tagok, az országgyűlési képviselők, az országos listán helyet
kapott személyek esetében. közös felelősségünk, hogy a
technika senkit ne gátoljon meg akarata érvényesítésében -
mutatott rá. megfontolandónak tartották a választási elő-
készületekre rendelkezésre álló 60 napot: vajon ennyi idő
elegendő-e a megfelelő jelöltek kiválasztásához, népsze-
rüsitéséhez, a jelölőgyűlések megszervezéséhez, megren-
dezéséhez. annál is inkább, mivel a gyűlések növekvő
jelentőségét egyöntetűen hangoztatták, leszögezték: nagyon
alapos politikai előkészítésre van szükség!

a törvény csak akkor érheti el a célját, ha az
állampolgárok - fokozott felelősségtudattal - azokat juttatják
mandátumhoz, akikben megbiznak, akikről tudják: jól képví-
selik majd az érdekeiket. jól és jól választani viszont csak
akkor lehet, ha ismerik a jelölteket - mondotta a képviselő,
s utalt a sajtó szerepére is, hiszen munkásai sokat tehetnek
népszerűsítésükért. a jelöltek programjának persze nem kell
szükségyszerűen egyformáknak lennie csupán azért, mert
osztóznak politikai alapelveinkben. a helyi feladatok rang-
sorolásában, s számos egyéb kérdésben valhatnak eltérő
nézeteket is. nem felelőtlen ígéretekről van
szó, hanem arról, hogy az emberek előtt tényleges választási
alternatívák legyenek - hangoztatta végezetül, s a
törvényjavaslatot a bizottság nevében elfogadásra ajánlotta.

bibók istvánné /csongrád m. 7. vk./, a mórhalmi

vörös október tsz szakmunkása kiemelte, hogy a tervezet -
a társadalmi vitákat követően - már a közvélemény akaratát
tükrözi. a vitát élénk érdeklődés kísérte, ami arra

hogy a választópolgárok szívesen élnek a gazdaságot és a
politikát, valamint az ország építését befolyásoló nagyobb
beleszólási lehetőséggel. mindez egyértelműen szolgálja
állami életünk fejlődését, a szocialista demokrácia széle-
sítését.

/folyt. köv./
13.05-kö

07

parlament

bkk. 1. /az országgyűlés..... 9. folyt./kö

a képviselő a továbbiakban a kettős, többes jelölésekkel foglalkozva elmondotta, hogy 1975-ben ő is másodmagával indult választókerületében. felidézve az akkori körülményeket, visszaemlékezett a választásokkor érzett szorongására, bizonytalanságára, amit az esetleges kudarc váltott ki. erre is gondolva felhívta a figyelmet a hatékonyabb agitációs munkára, amely azt eredményezheti, hogy a meg nem választott jelöltet nem „bukott”, embernek tekintik, hanem úgy gondolnak rá, mint aki a legjobbak csatájából, ha nem is nyertesként, de semmiképpen nem vesztesként került ki. ennek megértését - mind a jelöltekkel, mind a választópolgárokkal - az egyik legfontosabb feladatnak tartja. saját tapasztalatairól beszámolva hangoztatta: fontos, hogy a jelöltek ragadjanak meg minden alkalmat a találkozásokra, a véleménycserekre a választópolgárokkal, és beszélgetéseik során tegyenek tanúságot arról, választókerületük és az egész társadalom gondjait ismerve miként kívánnak tevékenykedni.

választói nevében is nagy örömmel fogadta a törvénytervezetnek azt a paragrafusát, amely - a vitákban megfogalmazódott társadalmi igényt figyelembe véve - nem zárja ki annak lehetőségét, hogy a szavazatszedő bizottságok felkereshessék a beteg, idős embereket, akik a szavazóköri helyiségektől távol élve csak nehezen tudnának élni állampolgári jogukkal. megkérdőjelezte viszont a tervezetnek azt az intézkedését, amely rögzíti, hogy a szavazókörökhöz tartozók száma legalább 600 választópolgár legyen. ennek betartása főként az alacsonyabb lélekszámú kistelepüléseken, tanyás vidékeken okozhat gondot - mondotta.

/folyt. köv./
13.10-kö

07

parlament

bkk. 1./ az országgyűlés.....10. folyt/-a

korom Mihály/ bács-kiskun m. 8.vk./ az mszmp

politikai bizottságának tagja, a központi bizottságának titkára előljáróban arról szólt, hogy a magyar szocialista munkáspárt megkülönböztetett figyelmet fordít társadalmunk politikai intézményeire. az mszmp xii. kongresszusa is működésük demokratizmusának erősítését tekintette az egyik legfontosabb feladatnak.

- a kongresszus határozatai nyomán az elmúlt években a párt és az állam vezető testületei - közöttük az országgyűlés is - visszatérően foglalkoztak e kérdéskör különböző részeivel, pl. az alkotmányjogi tanács létrehozásával, a népi ellenőrzés szerepének növelésével, a közigazgatás korszerűsítésével. ebbe a sorba illeszkedik az előttünk fekvő törvényjavaslat is - mondotta.

- az államélet és a szocialista demokrácia fejlesztése, elmélyítése hosszabb távra szóló program; rendszerünk lényegéből fakadó követelmény. történelmi tapasztalatok bizonyítják, hogy az állami szervek és a szocialista demokrácia intézményeinek hatékony működése nagy mértékben erősíti a dolgozó nép hatalmát, segíti céljaink elérését.

fejlődésünk olyan szakaszához érkeztünk, amelyben a szocialista társadalomépítés további feladatai csakis az emberekben rejlő alkotó energiáknak az eddiginél is nagyobb mértékű felszínre hozásával oldhatók meg. ez nagy mértékben függ a közélet demokratizmusától, a dolgozók cselekvő aktivitásától, attól, hogy maguk is érezzék: részesei sorsuk alakításának, az őket érintő döntések meghozatalának.

- a választások társadalmunk életének mindenkor kiemelkedően fontos politikai eseményei. az országgyűlés és a tanácsok demokratikus államrendünk alapintézményei. tükrözik társadalmunk osztály-és rétegviszonyait, a kommunisták és a pártönkivüliek együttműködését, a szocialista célok jegyében megvalósuló nemzeti egységet. az állampolgárok mindenképp választott képviselőik útján vesznek részt az ország és a szűkebb lakóterület ügyeinek felelős intézésében, a társadalom irányításában.

/folyt. köv./
13.15/a

07

parlament

bkk.1./ az országgyűlés.....11. folyt./-a

a választás olyan megmozdulás, amely az egész felnőtt lakosságot érinti. milliók vesznek részt a jelölő-, illetve választási gyűléseken, százezrek mondanak véleményt. közel nyolcmillió ember dönt a jelöltekről, és szavaz a hazafias népfront által meghirdetett programról. a választások alkalmat adnak arra is, hogy a legszélesebb körben megismerjük politikánk társadalmi fogadtatását, a lakosság véleményét céljainkról, s mozgósítsuk a becsületes állampolgárokat a társadalmunk előtt álló feladatok megoldására.

a magyar szocialista munkáspárt a társadalomban betöltött vezető szerepe folytán nagy figyelmet fordít politikai intézményeink sorában a népképviselői testületek rendeltetésszerű működésére. hivatásával együtt jár a gondoskodás arról, hogy az megfeleljen hazánk társadalmi viszonyainak, kifejezze szocialista közéletünk valóságos szükségleteit, a ma és a holnap igényeit, követelményeit. ez a szándék közügyé vált, általános egyetértésre, támogatásra talált a törvénytervezetről lefolytatott széles körű társadalmi vitákban, s megfogalmazódott a hazafias népfront országos tanácsának a párt központi bizottságához eljuttatott állásfoglalásában is.

- a politikai intézményrendszer fejlesztésénél továbbra is fontos feladatunknak tartjuk az alapvető és jól bevált elveink következetes érvényesítését, a meglévő keretek még tartalmasabb kitöltését. ugyanakkor számolva az új igényekkel, kezdeményezzük a szükséges változtatásokat is.

a hatályban lévő választási törvény alapvető rendelkezései eredményesen szolgálják szocialista céljainkat. ennél fogva a mostani törvényjavaslat is tartalmazza mindazokat az elveket, amelyek létjogosultságát az élet, a gyakorlat igazolta. ezeket a jövőben is megőrizzük.
/folyt.köv./

13.20/a

- 12 -

07

parlament

bkk.1./ az országgyűlés.....12. folyt./-a

közülük kiemelem a választások népfront-jellegét, az egyéni választókerületi rendszert, mint alapvető formát, és az állampolgárok közvetlen jelölési és választási jogát.

ugyanakkor a tapasztalatok alapján arra a következtetésre jutottunk: megérték a feltételei annak, hogy továbbfejlesszük a képviselők és a tanácsstagok választásának rendjét, növeljük az állampolgárok tevételes részvételét a választások legfontosabb aktaiban. a törvényjavaslat tehát nem tartalmaz gyökeres változtatásokat, hanem a folytonosság és a folyamatosság alapján áll. az előterjesztett javaslatok egyenként és összességükben mégis jelentősek.

a továbbiakban az új javaslatokról szólva kiemelte a kettős vagy többes jelölés általánossá tételét.

- ezt főként az indokolja - mondotta -, hogy amíg az elmúlt évtizedben társadalmunk számos területén tovább fejlődtek a szocialista demokrácia intézményei és tartalmi vonásai, addig a választások sok helyütt leszűkültek a szavazás mozzanatára, a voks leadására. magának a szavazásnak is megvan természetesen a társadalmi jelentősége, mivel az állampolgárok szavazataikkal egyuttal a politikáról is véleményt mondanak. az állampolgárok számára azonban az általánosan elfogadott politika érvényesülésén túl az sem közömbös, hogy a politikát kik alakítják, képviselik, valósítják meg. a többes jelölés általánossá tétele tehát a személyes bizalomnyilvánítás lehetőségét gyakorlatilag kiteljesíti, intézményesen garantálja. az állampolgároknak így módjukban áll azokat bejuttatni a választott testületekbe, akik iránt leginkább bizalmuk van, akiknek a személyében biztosítottnak látják az országos és helyi ügyek jó intézését, a kisebb-nagyobb közösségek érdekeinek legjobb képviselőjét.

éppen ezért növekszik annak jelentősége, hogy a választók jól megismerhessék a jelölteket, figyelemmel kísérhessék tevékenységüket, s ezzel együtt fokozódik az igény az iránt is, hogy a jelöltek jól ismerjék választókerületüket.

/folyt.köv./
13.25/a

- 13 -

An

bkk.1./ az országgyűlés.....13.folyt./-a

ez a valódi értelme a kettős, illetve többes jelölés általánossá tételének. megjegyzem, hogy több szocialista országban is hasonló gyakorlat érvényesül.

a kettős, illetve többes jelölés általánossá tételé-az eddigi helyzettel szemben-azt igényli, hogy igazítsunk a szemléletünkön is. nem lehet egyetérteni például azzal a nézettel, amely szerint „nincs a lakosságnak igénye, más-~~sik jelölt~~,-illette jelöltek állítására. az eddigi,~~több~~ jelöltes,, választókerületekből származó tapasztalatok nem igazolják ezt a nézetet.

ellenségeink is tisztában vannak azzal, hogy a többes jelölés általánossá tételé előrelépés, de ők - saját szemszögükből ítélve - azt szeretnék, ha a két vagy több jelölt merőben más politikai irányzattal léphetne fel és ilyen módon versengetne a szavazatokért. mi természetesen nem ilyen megoldásra gondolunk. csaknem negyven esztendő szocialista fejlődésünk alapján számunkra ez elfogadhatatlan alternatíva.

a törvényjavaslat kimondja, hogy a jelöltek a jelölés elfogadásával egyidejűleg kifejezik egyetértésüket a hazafias népfront választási programjával, amely egyben nemzeti összefogásunk programja is. az azonban, hogy kiket fogadnak el jelöltnak, a választópolárok szuverén állásfoglalásától függ, az pedig, hogy közülük kit juttatnak mandátumhoz a szavazáskor, titkos módon dől el.

házánkban történelmileg úgy alakult a helyzet, hogy egypártrendszer körülményei között dolgozunk. itt nincs és a jövőben sem lesz helye, terepe a szocializmus ellenes fellépéseknek, mert dolgozó népünk politikai érettsége gátat vet minden ilyen törekvésnek. tapasztalataink bizonyítják, hogy az új társadalom építése a nép egészségének az ügye. kommunisták és pártönkivüliek, különböző világnézetű emberek, magyarok és nemzetiségiek egyre erősödő nemzeti egységben, összefogva, együtt dolgoznak szocialista céljaink eléréséért. nemsokára negyven esztendeje lesz annak, hogy a fasizmus, a régi rend igájából felszabadulva kezünkbe vettük sorsunk alakítását, s a magunk számára építjük szocialista hazánkat.

/folyt.köv./
13.30/a

- 14 -

An

bkk.1./ az országgyűlés.....14.folyt./-a

a kettős, illetve többes jelölések általánossá tételéből következik a pótképviselői és a póttanácsstagi intézmény törvénybe foglalása, meggyőződésünk, hogy ez a megoldás megkönnyíti a több jelölt indulását. a jelöltek számára biztosítja a kellő társadalmi megbecsülést abban az esetben is, ha nem a legtöbb szavazatot kapják. egyenlő esélyek biztosítása esetén pedig a versengés nem tekinthető eleve eldöntöttnek. ugyanakkor az egyes közösségeknek, népünknek nagy haszna származik abból, hogy jelentősen gyarapszik a felelős, tettekre kész közéleti emberek száma.

választási rendszerünk jelenleg az egyéni választókerületekre épül. ezek megtartását az eddigi, alapvetően jó tapasztalatokból kiindulva a törvényjavaslat a jövőre nézve is tartalmazza. az egyéni választókerületi rendszer kizárólagossága azonban ellentmondásokat is hordoz magában. ezeket hivatott feloldani a törvényjavaslat ama rendelkezése, amely - meghatározott módon és mértékben - előirányozza az országos képviselői lista rendszeresítését.

úgy vélem, nem kíván részletes indoklást, milyen fontos érdekek fűződnek ahhoz, hogy legfelsőbb államhatalmi, népképviselői és törvényhozó testületünkben képviselőként helyet foglaljanak politikai és társadalmi életünk vezetői, szövetségi politikánk pártönkivüli reprezentánsai, a kultúra, a tudomány, az egyházak országosan ismert és tisztelt kiválóságai is. ez egyébként jelenleg is így van. e személyiségeket azonban most egyéni választókerületekben jelölik és választják. munkájuk jellege, tevékenységük köre azonban jóval túllép választókerületük határain, országos jelentőségű. ezért indokolt egy részüknek az országos listán történő választása.

korom Mihály hozzászólásában kitért arra, hogy milyen nemzetközi és hazai körülmények közepette került sor a törvényjavaslat benyújtására.

- a nemzetközi politikai és katonai feszültség napjainkban igen kiéleződött. az új amerikai nukleáris fegyverek európai telepítésének megkezdése nem minősíthető másként, mint a békét fenyegető nagy veszélynek. ez ismételtén leleplezi az amerikai imperializmus szélsőséges köreinek és szövetségeseinek elvakultságát, szocializmus- és szovjetellenes megszállottságát, a katonai erőfölény megszerzésére irányuló politikáját.

/folyt.köv./
13.40/a

- 15 -

An

parlament

bkk.1./ az országgyűlés.....15.folyt./-a

természetes, hogy mindezt a szovjetunió, a szocialista közösség országai nem nézhetik kölbetett kézzel, hanem megfelelő ellenlépésekre kényszerülnek. meggyőződésünk, hogy a nemzetközi politika minden vitás kérdése tárgyalások útján rendezhető. az igazságos rendezésre nem a harctéren, hanem a tárgyaló asztalnál lehet és kell megoldást találni. azt is szilárdan hisszük és tudjuk, hogy a történelem kerekét visszafordítani nem lehet, az erőpolitika pedig semmi jóra nem vezet. amikor mi is aggodalommal figyeljük a világban zajló eseményeket, munkánkkal és magatartásunkkal is kifejezésre juttatjuk: a varsói szerződésben tömörült országokkal szoros szövetségben minden tőlünk telhetőt megteszünk a béke és a szocializmus vívmányainak megőrzéséért.

a magyar népköztársaság szavának súlyt ad az ország politikai stabilitása. dolgozó népünk nagyra értékeli azt a kiegyensúlyozott politikai légkört, amelyben - minden külső és belső gond ellenére - élünk és dolgozunk. tudatában vagyunk annak, hogy a nehézségek leküzdése érdekében újabb erőfeszítésekre van szükség életünk minden területén. tudjuk, hogy a xii.kongresszuson megfogalmazott szocialista célok eléréséért mindannyiunknak többet kell tennünk. alapvető fontosságúnak tartjuk, hogy párttagok és pártönkivüliek a jövőben is jó egyetértésben dolgozzanak együtt szocialista hazánk további felvirágoztatásán. alkotó, fegyelmezett munka, becsületes helytállás viszi előre a szocializmus ügyét valamennyiünk javára és hasznára.

- az országgyűlési képviselők és a tanácsstagok választásáról szóló új törvény megalkotása a szocialista demokrácia további elmélyítését, kibontakozását előmozdító fontos aktus. kedvező lehetőséget teremt az állampolgári aktivitás növelésére. e lehetőség valóra váltása azonban sokoldalú felelős politikai munkát követel mindannyiunktól. a feszültségekkel terhes nemzetközi helyzetben, az építő munka nehezebbé vált feltételei közepette is az eddigi uton kell következetesen tovább haladnunk.

/folyt.köv./

13.45/a

- 16 -

RW

parlament

bkk.1./ az országgyűlés.....16.folyt./-a

- meggyőződéssel valljuk, hogy az új választójogi törvény elfogadása és gyakorlati alkalmazása népünk egységének, összefogásának erősítésében újabb fontos állomás lesz. ezért a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága és a magam nevében annak elfogadását ajánlom a tisztelt országgyűlésnek - mondotta végezetül korom Mihály.

x x

a szerkesztőségek figyelmébe!

a 6.folytatás helyesen így kezdődik:

ezt követően - az elfogadott napirendnek megfelelően - dr.markója Imre igazságügyminiszter tartotta meg expozéját.

/dr. markója Imre expozéját december 21-i, bkk. 2-es számú kiadásunkon közöltük, a beszéd embargóját feloldjuk, s egyben a következő javításokat adjuk:

/ tovább a szöveg változatlan./

/folyt.köv./

13.50/a

- 17 -

RW

parlament

bkk. 1. /az országgyűlés ..... 17. folyt./kö

dr. bognár rezső /hajdu-bihar m. 6. vk./ akadémikus,

a debreceni kossuth lajos tudományegyetem tanára nemzeti ügynek mondta az országgyűlési és tanácsi munka fejlesztését, korszerűsítését. ebből következik - tette hozzá -, hogy a lehető legmegfelelőbb módon kell kiválasztani és megválasztani azokat a képviselőket, tanácstagokat,

akik a legalkalmasabbak lesznek az országgyűlés és a tanácsok felelősségteljes munkájának nemcsak az elvégzésére, de folyamatos javítására is.

a szocialista demokrácia fejlesztésének egyik kulcskérdéseként beszélt a választási rendszerről, amelyet úgy kell tovább tökéletesíteni - s ez a beterjesztett törvényjavaslat megalkotóinak szándéka -, hogy az a legmesszebbmenően kifejezésre juttassa egész dolgozó népünk, a választók akaratát. a képviselő véleménye szerint a jelölés a választási rendszer egyik legérzékenyebb és legfelelősségteljesebb pontja, hiszen ez az első lépés abban a folyamatban, hogy valaki a népképviselői testület tagjává váljék. a javaslat szerint a jelölés jogát a hazafias népfront országos tanácsa gyakorolja a népfrontmozgalomba tömörült politikai és társadalmi, érdekképviselői szervezetek közreműködésével. a jelölteknek - utalt rá a képviselő - nyilatkozniuk kell arról, hogy a hazafias népfront programját és a jelölést elfogadják. a jelölésektől a választás napjáig azonban - folytatta - hosszabb idő telik el, s bekövetkezhet olyan helyzet, különösen a tanács-tag jelöltek esetében, hogy személyi, családi körülmények miatt vagy a jelölt-társakra tekintettel az elfogadó nyilatkozat megtétele után visszalép a jelölt, s nem kíván indulni a választáson. a képviselő véleménye szerint a visszalépés vagy az elfogadott jelöltségről való lemondás jogát nemcsak biztosítani kell az állampolgároknak, hanem ezt szabályozni is kellene a törvényben.

szentistványi gyuláné /baranya m. 10. vk./, a hazafias

népfront országos tanácsának alelnöke felszólalásában rámutatott: politikai intézményeinknek nemcsak joga, de egyben kötelessége is, hogy állandóan bővítsék, gazdagítsák a közvetlen és a közvetett demokrácia eszköztárát. megkülönböztetett figyelmet érdemelnek a népképviselői szervek, működésük hatékonyabbá tétele mindannyiunk közös érdeke.

/folyt. köv./
15.05-kö

- 18 -

An

parlament

bkk. 1. /az országgyűlés ..... 18. folyt./kö

ezután arról szólt, hogy némelyekben az új választójogi törvényjavaslat kapcsán az a benyomás alakulhatott ki, mintha a korábbi nem töltötte volna be kellőképpen a hivatását. erről azonban szó sincs - mondotta -, hiszen tények sokasága bizonyítja, hogy a korábbi periódusokban is érvényre jutott a párt és a nép közötti kölcsönös bizalom, a választások a nemzeti egység jegyében zajlottak le.

az új törvényjavaslat alapján a választások továbbra is a népfront-politika keretében és szellemében zajlanak majd le, az eljárás valamennyi szakaszában számítanak a legszélesebb politikai mozgalomba tömörült erők, társadalmi és tömegszervezetek felelős közreműködésére. az új vonások, elemek kapcsán emlékeztetett arra, hogy korábban nem éltek kellőképpen a több jelölt állításának lehetőségével, sőt: 1980-ban, az utolsó választások alkalmával lényegesen visszaesett a többes jelölések száma. ennek az lehet az oka, hogy gondolkodásunkat még nem hatja át teljes mértékben a belső idetartású, magatartásformává nemesedett, csiszolódott demokratizmus. ebből is fakadnak azok a torz nézetek, amelyek a kevesebb szavazatot kapott jelöltet ugymond bukott embernek tekintik. a törvényalkotók erre is keresnek megoldást - a póttanács tagi, pótképviselői státusszal -, ám tudnunk kell: igazi megoldás csak a demokratikus gondolkodásmód általánossá válásával születethető.

ezután szentistványi gyuláné a törvényjavaslat egyik pontját elemezte, amely arra hívja fel a figyelmet, hogy a jelölőgyűléseken megválasztott személyeknek egyenlő felteteleket kell teremteni programjuk ismertetéséhez. ezzel egyetért - mondotta -, de talán tisztázandó, hogy a sajátos, személyes célok mit tartalmazhatnak, hogyan kötődjenek az alapvető programhoz, a szocialista építő munka időszerű feladataihoz? ha ez a kötődés egyértelmű, márpedig az lehet, akkor hova illeszthető bele az eltérő nézet, javaslat? - vetette fel, részben rögtön válaszolva is erre: az állampolgárok elvárják a képviselőjüktől, hogy vállalja a szűkebb környezet fejlesztési, felújítási, beruházási és egyéb problémáinak, érdekeinek képviselői szerepét, de felelőtlenül nem ígérgethet. az egységes értelmezés tehát a munka javítását szolgálná - hangsúlyozta.

/folyt. köv./
15.15-kö

- 19 -

An

parlament

bkk. 1. /az országgyűlés ..... 19. folyt./kö

simon ernőné /somogy m. 11. vk./, a nagyatádi

cérmagyar munkása képviselőtársainak beszámolt arról az élénk érdeklődésről, amely választókerületében a törvénytervezet társadalmi vitáját jellemezte. kiemelte, hogy az eszmecserék bizonyosságul szolgálnak az állampolgári aktivitás tartalékainak kimeríthetlenségére. számítani lehet és kell az emberek jószándéku vélemény-nyilvánítására minden kérdésben, így különösen a szocialista demokratizmust és az állampolgári jogokat érintő ügyekben - mondotta. ezt követően a kettős és többes jelölésekről szólva megállapította, hogy az ^e megnöveli a megválasztott tanácsstagok és képviselők felelősségét, erről nemcsak az elv helyeslése alapján, hanem gyakorlati tapasztalatok birtokában szólhatott, hiszen az előző ciklusban őt is kettős jelöltséget követően választották meg.

a társközségekben létrehozandó előljáróságokkal foglalkozva elmondotta, hogy az eszmecseréken résztvevők nagy többsége az új intézmény bevezetésével egyetértett, bár annak elnevezését vitatta, kifejtették azt a véleményüket, hogy a községekben a tanácsstagi csoportok eddig is hasonló feladatot láttak el, csak hogy hatáskör és anyagi lehetőségek nélkül. ezért rámutatott: ha marad is az elnevezés, az intézmény tartalmát tekintve a tanács törvény továbbfejlesztésekor

(arra kell gondolni, hogy ne csak egy új forma jöjjön létre, hanem az párosuljon felelősséggel, hatáskörrel és anyagi eszközökkel is.

ezt követően a pótképviselők és a póttanácsstagok foglalkoztatásával kapcsolatban javasolta, hogy az országgyűlési pótképviselőknek a megyék a tanács bizottságaiban, a népfront testületekben és más társadalmi közösségekben adjanak munkát, a községi és a városi póttanácsstagok számára pedig a különböző helyi társadalmi szervezetekben találjanak megbízatást, csak így képzelhető el, hogy megyéjük, lakóhelyük társadalmi életének aktív részeseivé váljanak akkor is, ha a mandátumuk gyakorlására nem kerül sor.

/folyt.köv./
15.30/a

- 20 -

parlament

bkk. 1./az országgyűlés.....20. folytatás/-a

javitások a bkk.1.sz. hírünkre:

a 2.bek.utolsó 2.sorában a nevek: zahorecz józsef és czibere tibor országgyűlési...

u.a. 1.folyt.1.bek. 10.sorában a név:....bizottság, csendes bélánét a kulturális....

u.a.8.folyt.1.bek.2.-3.sorában:... állapították meg a bizottság tagjai; azt....

(1.bek.)
ua.8.folyt.alulról 3.sorában:... mivel e gyűlések növekvő jelentőségét egyöntúren hangoztatták, s leszögezték: nagyon

ua.8.folyt.2.bek.7.sorában:... a jelöltek programjainak persze....

(1.bek.)
ua.9.folyt.11.sorában:.... ki. ennek megérttetését -....

u.a. 10.folyt.1.bek. 2.-3.sorában:... a központi bizottság titkára...

a 11.folyt. 3.bek. 2.sorában:... feladatunknak tartjuk alapvető és...

ua. 12.folyt.3.bek. 15.sorában:... akik iránt leginkább bizalmuk van, akiknek....

ua.13.folyt.1.bek. 5.-6.sorában:... jelöltek állítására. az eddigi ,, többjelöltes,, választókerületekből.....

/folyt.köv./
15.35/a

- 21 -

An

An

parlament

bkk.1./ az országgyűlés.....21.folyt./-a

Cservenka Ferencné, az országgyűlés alelnöke

bejelentette: a szünetben tanácskozott az építési és közlekedési bizottság, s új elnökévé dr. Szilágyi Gábor hajdu-bihar megyei képviselőt választotta meg.

ezután Pozsgay Imre/ Budapest, 41.vk./, a hazafias

népfront országos tanácsának főtitkára emelkedett szólásra. bevezetőjében aláhúzza: egyetért a törvényjavaslattal, amely kiállta a széleskörű társadalmi vita próbáját. csaknem 250 ezren mondták véleményét a tervezetről, fejtették ki jobbító szándéku észrevételeiket, kritikai megjegyzéseiket. az eszmecsere eredményéhez nagyban hozzájárult az előkészítés meg-alapozottsága, s az, hogy a szervezésben és lebonyolításban meghatározó szerepet betöltő hazafias népfront kiváló együttműködést alakított ki a szakmai és kormányzati szervekkel, főként az igazságügyi minisztérium vezető tisztségviselőivel.

a viták politikai tapasztalatait összegezve előljáróban arról szólt, hogy a résztvevők méltányolták a párt kezdeményező szerepét, azt a törekvést, hogy fejlesszük tovább, korszerűsítsük választójogi törvényünket. a tanácskozások alkalmával a népfront-aktivisták sohasem mulasztották el tudatosítani azt, hogy a kezdeményezés érdeme a magyar szocialista munkáspárté. ennek politikai jelentősége kétségbevonhatatlan: hiszen, akik szót kértek, párttagok és pártönkivüliek, tisztában voltak, hogy jelenlétükkel és véleményükkel gyakorlatilag „visszaigazolják”, mintegy elismerik az mszmp irányító szerepét, s megerősítik azt, a kívánságukat, hogy szeretnék, ha ez továbbra is így lenne. mindez arra utal, hogy hazánkban megvan a szocialista nemzeti egység, alapvető elvi kérdésekben osztatlan a nézet-azonosság, s nincs, nem létezik egyetlen olyan társadalmi csoport sem, amely az alkotmányon kívül, lefektetett premisszáin-kon kívül keresné gondjai megoldásának lehetőségét. magyarul: az elmúlt 25 évben kikovácsolódott társadalmi szerződés - párt és nép között - él, érvényben van és fennmaradása kívánatos.

/folyt.köv./
16.20/a

- 22 -

parlament

bkk.1./ az országgyűlés.....22.folyt./-

Pozsgay Imre ennek kapcsán kiemelte: a szocialista társadalom a nemzeti identitástudattól immáron elválaszthatatlan, a társadalmi konszenzus markáns kifejezője. a szocialista nemzeti egység másik megnyilvánulása: a párt vezető szerepét vállalták, mi több, megerősítették álláspontjaikkal pártönkivüliek is. így az egész társadalom gondjává, kötelességévé vált, hogy véleményezze a párt tevékenységét, segítse szándékait - amely az egész nép érdekeit képviseli - előmozdításában. a társadalmi viták tapasztalatait tovább boncolgatva a hazafias népfront országos tanácsának főtitkára megállapította: társadalmunk széles tömegei elfogadták a párt szövetségi politikáját, s annak megtestesítőjét, a hazafias népfrontot. de nem azért álltak ki ezen intézmények és törekvések mellett, mert itt most az országgyűlésen, vagy példának okáért az mszmp központi bizottságának székében, így óhajtták. az is nagyon fontos - tette hozzá -, de ennél még fontosabb, hogy mindezt a nép is így akarja.

- bármilyen akarat, szándék megdőlné népi támogatás nélkül - foglalta össze Pozsgay Imre a tanulságot, - s tovább szélesítve a lehetséges következtetések sugarát, megállapította: a választójogi tervezet, amennyiben a későbbiekben törvényerőre emelkedik, hozzájárul a politikai stabilitás növekedéséhez, a szocialista nemzeti egység további megszilárdításához, s nem utolsósorban: a helyi önkormányzati szervek önállóságának gyarapodásához, a felzárkózó közösségek számának emelkedéséhez. utalt arra is, hogy több helyen megfogalmazódott a kétely, vajon miért most, ebben a korántsem derűs nemzetközi helyzetben alkotunk a szocialista demokráciát szélesítő jogszabályt? Pozsgay Imre kifejtette: a nemzetközi helyzet kiéleződésére nem a demokrácia szűkítésével kell felelni. erre egyébként kedvezőtlen történelmi tapasztalatok is emlékeztethetnek azokat, akik az időpont nem megfelelő voltát felhánytorgatták. a demokrácia körül régóta összeecsapnak egymásnak ellentmondó nézetek - mondotta - arra célozva, hogy vannak, akik a döntési mechanizmus vontatottságát, körülményességét a demokrácia számlájára írják.

/folyt.köv.7
16.25/a

- 23 -

parlament

bkk.1./ az országgyűlés.....23.folyt./-a

kivált elfogadhatatlannak tartják, hogy mostanában foglalkozunk a demokráciával, most, amikor minden kihívásra gyorsan kell reagálni. - én azt mondom, legyen akár körülményes, ha úgy teszik, vontatott a döntési folyamat, de mindenért kárpótol a későbbiekben az erős népi támogatás - szögezte le.

egy másik nézet viszont éppen azt kérdőjelezi meg, hogy alkalmas-e a nép a demokráciára? - folytatta pozsgay imre a szónoki kérdések sorát, amelyre válaszolva kifejtette, hogy ezt így nem lehet, nem szabad feltenni. még akkor sem, ha emögött a szakzszerűség fontosságát aláhuzó álláspontok tapinthatók ki, mert - s itt hegett idézte - nem kell szűrtnek lennie senkinek ahhoz, hogy megmondja: szorít-e a cipő, avagy sem. magyarul: a szakzszerűség és a társadalmi véleményezés mintegy feltételezi, kiegészíti egymást.

ezután a képviselői felelősségről beszélt, arról, vajon mire is szól a mandátum, a választók bizalmát kézzelfogható módon igazoló dokumentum. semmiképpen sem arra, jelentette ki a szónok, hogy a népről ugymond bizonyítványt állítsunk ki, s ítélkezzünk felette. arra sem, hogy a megválasztás ünnepi pillanatának, hangulatának elültével megfélemedezünk kötelességeinkről. viszont a ciklus egészében törekedni kell az együttműködésre az állampolgárokkal, a választókkal, akik éppen arra a személyre adták voksukat, éppen akibe belehelyezték bizalmukat.

pozsgay imre rátérve a hazafias népfront szerepére, amelyet betölthet a választójogi törvény eredményes gyakorlati alkalmazásában, azt fejtegette, hogy a viták során találkozni lehetett a népfront-mozgalmat lekicsinyelő megjegyzésekkel is. - a hazafias népfront - egyebek között - nem választásokat, ki-szerelő, szervezet, hanem olyan mozgalom, amely nemzeti program-má emeli az mszmp politikáját - hangsúlyozta, majd arról szólt, hogy a képviselők, akik most is élvezik az állampolgárok bizalmát, zömmel jól, magas színvonalon dolgoznak, s így nincs okuk arra, hogy tartsanak a kettős-, illetve többes jelöléstől, a megmérettetéstől. mert ezt a kockázatot, aki ma Magyarországon érdekképviselőre alkalmasnak találta, ezt vállalnia

kell. végezetül elfogadásra ajánlotta a törvényjavaslatot.
/folyt.köv./
16.35/a

parlament

bkk.1./ az országgyűlés.....24.folyt./-a

a vitában több képviselő nem jelentkezett felszólalásra, ezért az elnök ismét az igazságügyminiszternek adta meg a szót.

dr. markója imre válaszában mindenekelőtt megköszönte a képviselők felszólalásait. ezekben a vélemény-nyilvánításokban - mondotta - a törvényjavaslat támogatása mellett sok olyan értékes gondolat is elhangzott, amely már a jövőre mutat, és a törvény majdani jó végrehajtását szolgálja. külön megköszönte az mszmp központi bizottsága, a hazafias népfront országos tanácsa, valamint az országgyűlés jogi, igazgatási és igazságügyi bizottsága névében elhangzott hozzászólásokat. ezután két konkrét képviselői észrevételre válaszolt.

mint mondta: az egyik aggály a tanyasi települések szavazóköreinek kijelölésével kapcsolatban hangzott el. törvényi rendelkezés - utalt rá, - hogy a szavazókörok számát és területi beosztását a helyi tanácsok végrehajtó bizottságai állapítják meg. a gyakorlatban ez természetesen úgy történik, hogy az adott szavazókör lakossága minél könnyebben megközelíthesse a szavazás helyét. a miniszter véleménye szerint nem lenne célszerű az egy-egy szavazókörre jutó állampolgárok számát 600-nál kevesebb főben megállapítani, mert ez jelentősen növelné a szavazókörok számát és tulajdonképpen rendkívüli mértékben bonyolítaná a szavazás egész mechanizmusát.

a másik konkrét észrevétel tárgya a visszalépés intézménye volt, közelebbről az, hogy ennek miért nem lett törvényi szabályozása. a miniszter szerint a visszalépés megoldása a gyakorlatban nem jelent gondot. többféle módja-fajtája lehet a megoldásoknak, ezért minden esetet belefoglalni a törvénybe nem lenne érdemes, hiszen az tulajdonképpen az egész választójogi szabályozást. példákkal érzékeltette a különféle megoldási lehetőségeket. így: ha mondjuk három jelölt közül egy visszalép, akkor természetesen semmi akadálya nincs a választásnak. ha viszont visszalépés miatt csak egy jelölt marad, akkor újabb jelölőgyűlést kell összehívni a második jelölt állítása érdekében.

/folyt.köv./
16.50/a

parlament

bkk. 1./ az országgyűlés.....25. flyt./-a

ha viszont újabb jelölőgyűlésre már nincs idő, akkor az adott körzetben pótválasztást kell tartani. egyébként ha a napirendre került törvényjavaslat kifejezetten nem is tartalmaz rendelkezéseket a visszalépéssel kapcsolatban, a benne foglalt szabályok adnak lehetőséget az említett gyakorlati megoldások bármelyikére.

a vitának arra a gondolatára is kitért válaszában a miniszter, hogy vajon érzékelhető lesz-e a különbség az ugyanazon mandátumért induló különböző jelöltek között. rámutatott: minden jelölt természetesen közös politikai platformmal indul, ez pedig - a választási törvény szerint - a hazafias népfront programja, amely a párt politikájával azonos. az egységes politika megvalósításának azonban elképzelhetők különböző módok és módszerei. hogy a különböző módok fölvetéséhez egyebek között pénzügyi eszközök is szükségesek és az államigazgatási vagy igazgatási apparátus dönti el, milyen célok érdekében biztosítja a pénzt - az kétségtelen. de kétségtelen az is, hogy az egész magyar államigazgatás a képviselői szervek ellenőrzése és irányítása alatt áll. ha tehát a képviselőjelöltnek vagy a tanácsstagjelöltnek, illetve a képviselőnek vagy a tanácsstagnak az igazgatási apparátus véleményével szemben álló, jobb, okosabb, megfontoltabb, bölcsőbb javaslata van, akkor igyekezni kell ezt érvényesíteni. végül is a testület elé kell vinni - ha valóban ilyen javaslatról van szó - és a testület döntése alapján már az államigazgatási apparátus is köteles végrehajtani és biztosítani hozzá a megfelelő pénzügyi eszközöket.

megemlítette markója imre, hogy az ország mai gazdasági helyzetében - közismerten - szűkebbek az anyagi erőforrások. ilyenkor méginkább jelentősége van annak, hogy mindenki, ideértve a képviselőt és a tanácstagot is, alaposan gondolkodjék azért, hogy ezeket a korlátozottabb anyagiakat valóban a legfontosabb társadalmi és gazdasági feladatok megoldására költjük el.

/folyt.köv./

17.05/a

- 26 -

parlament

bkk. 1./ az országgyűlés.....26. flyt./-a

ebben - hangsúlyozta - közös gondolkodásra van szükség azok részéről is, akik a kormányban, az államigazgatás különböző posztjain és azok részéről is, akik az államhatalmi, népképviselői szerveknél dolgoznak. lehet tehát majd érzékelteni - érzékelni a különbözőségeket a jelöltek között és biztosítani azt, hogy a népképviselői szervek tagjainak, az országgyűlési képviselőknek és a tanácsstagoknak valóban legyen érdemi beleszólásuk a döntésekbe.

végezetül a miniszter ismételten kérte, hogy az országgyűlés fogadja el a beterjesztett törvényjavaslatot, illetve a felmerült kérdésekre adott válaszát.

ezután határozathozatal következett. az országgyűlés először elfogadta a jogi, igazgatási és igazságügyi bizottság jelentésében foglalt - előzetesen a képviselők között szétosztott - módosításokat, amelyek részint a törvényjavaslat szövegpontosító indítványait tartalmazták, részint pedig a választások lebonyolításának egyes kérdéseire vonatkoztak.

az országgyűlés ezt követően az országgyűlési képviselők és tanácsstagok választásáról szóló törvényjavaslatot általánosságban és - a már megszavazott módosítással - részleteiben egyhangulag elfogadta.

napirend szerint a magyar népköztársaság 1984. évi költségvetéséről szóló törvényjavaslat tárgyalása következett: hetényi istván pénzügyminiszter emelkedett szólásra.

/folyt.köv./

17.10/a

- 27

parlament

bkk. 1. az országgyűlés.....27. folyt./a

az állami költségvetés tervezetét a kormány az idei év tapasztalatait hasznosítva és a jövő évi várható körülményeket mérlegelve terjeszti az országgyűlés elé. a benyújtott javaslat összhangban van az 1984. évi tervnek a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága december 7-i ülésén jóváhagyott irányelveivel. előadói beszédemben elsősorban arról szeretnék szólni, hogy milyen feladatok állnak előttünk az állami pénzügyi munkában.

minden jel arra mutat, hogy a feszült nemzetközi légkör, a megromlott kelet-nyugati viszony, a továbbra is ingatag, zavarokkal küszködő világgazdaság, a kgst-tagországok közös gondjai 1984-ben is igényes és súlyos feltételeket szabnak a gazdasági munka számára és néhány vonatkozásban a korábbiaknál is több bizonytalansággal terhelik azt. az ismert nemzetközi körülmények, nemzeti érdekeink arra köteleznek bennünket, hogy folytassuk és fokozzuk erőfeszítéseinket a békéért, járuljunk hozzá a szocialista országok közösségének erősítéséhez, tegyünk eleget a varsói szerződésben vállalt kollektív védelmi kötelezettségeinknek és növekvő gazdasági teljesítménnyel erősítsük belső politikai helyzetünket és hazánk nemzetközi tekintélyét.

jövő évi gazdasági feladataink meghatározásakor immár öt éve abból a tartós, alapjában változatlan gazdaságpolitikai követelményből indulunk ki, amelynek lényege fizetőképességünk megőrzése, elért vívmányaink védelme. cselekvésünket egyre érzékenyebben ezek szolgálatába tudjuk állítani. az eredmények önmagukért beszélnek. nem tagadható ugyanakkor, hogy a politikát rögzös uton kell sikerre vinnünk. néhány évvel ezelőtt, a célok kijelölésekor kedvezőbb nemzetközi feltételekre és egy-két vonatkozásban kevesebb belső nehézségre is számítottunk. ideai gazdálkodásunk igen lényeges eredménye, hogy 1983-ban is megőriztük az ország nemzetközi fizetőképességét. sikerült jelentősen emelni a kivitelt és mérsékelt színvonalon tartani a behozatalt. a külkereskedelem pozitív egyenlege tovább növekedett. továbbra is megőriztük a lakosság reáljövedelmének és fogyasztásának eddig kialakult színvonalát. a tervezett keretek között alakultak a fogyasztói árak, teljesítjük a lakások, az általános iskolák és kórházak építésének terveit.

/folyt.köv./
17.20/a

- 28 -

parlament

bkk. 1. /az országgyűlés ..... 28. folyt./kö

a költségvetés bevételei és kiadásai is - nagy vonásokban - a terv szerint alakulnak, sőt lehetséges, hogy az ez évi költségvetési hiány a jóváhagyottnál kisebb lesz.

az eredmények elismerésre méltó helytállásnak és óriási erőfeszítéseknek köszönhetőek. a vállalatok és szövetkezetek dolgozói, a kollektívák sok vonatkozásban újszerűen cselekedtek annak érdekében, hogy népgazdaságunk jobban felzárkózzék a követelményekhez. az ipar érzékenyebben növelte az exportját, a mezőgazdasági dolgozók öntevékeny munkával enyhítették az aszály okozta kieséseket. kivették részüket a munkából a törvényes keretek közt dolgozó kisvállalkozások is. a kormányzati szervek folyamatosan és a korábbinál színvonalasabban feleltek meg feladataiknak.

Látjuk azonban a gyenge pontokat is, ahol érezhető javulást kell jövőre elérni. a külkereskedelmi egyenleg javulása nem éri el idén teljes mértékben a tervezettet, és ebben nemcsak külső okok játszanak közre, hanem exportképességünk nem kellő mértékű javulása is. az irányító munkának nem minden vonatkozásban sikerült a teljesítményeket és a jövedelmek elosztását a terv által megszabott, igen szigorú követelménynek megfelelően összehangolni és a belföldi felhasználás - mindenekelőtt a beruházások - jócskán meghaladják a tervezettet.

a kedvező tapasztalatok és a felismert gyengeségek tanulságosak jövő évi munkánk számára. 1984-ben továbbra is a xii. kongresszuson elhatározott gazdaságpolitikai irányt követjük, hangsúlyozva a fizetőképesség megőrzésének elsőbbségét, mert annak az érdekében kell a legtöbbet tenni és ez a feltétele az összes többi célunk elérésének is.

az állami bevételek tervezésekor a népgazdasági tervvel összhangban arra építünk, hogy a nemzeti jövedelem összehasonlítva áron másfél-két százalékkal, folyó áron számolva pedig mintegy 8 százalékkal emelkedik. figyelembe vesszük a kiadások tervezésekor azt a körülményt is, hogy a nemzeti jövedelem belföldi felhasználása összehasonlítva áron az ideinél kisebb lesz, illetve folyó árakon csak körülbelül 5 százalékkal növekedhet. fizetőképességünk fenntartása ugyanis megköveteli, hogy legalább 15 milliárd forinttal növeljük a külkereskedelmi többletet jövőre, mert csak így tehetünk eleget kamatfizetési és esőékes törlesztési kötelezettségeinknek.

/folyt.köv./
17.15/kö

- 29 -

bkk. 1. /az országgyűlés ..... 29. folyt./kö

Legnagyobb feladatunk továbbra is a kivitel növelése, de fokozott figyelmet kell fordítani az importált anyagok és fűtőanyagok takarékos felhasználására is. a kivitel növelése már most, és az év első napjától, első heteitől kezdve fokozott figyelmet követel, mert egy esetleges lemaradást már később nagyon nehéz lenne behozni. a vállalatoktól és szervezetektől azt várjuk, hogy létrehozzák a szükséges termékeket, felkutassák a kiviteli lehetőségeket, termékeiket minél előnyösebben értékesítsék.

továbbra is megteremtjük a feltételeit annak, hogy a lakosság reáljövedelme és a fogyasztás az ideai színvonalat elérje, megőrizzük ezek színvonalát. a lakosság pénzbevétele 8 százalékkal növekszik, a fogyasztói árszínvonal 7-8 százalékkal fog emelkedni. a munkabérek növekedése kisebb mértékű lesz, mint az összes pénzbevétele, viszont ennél jóval gyorsabban nőnek a társadalombiztosítási kiadások, illetve a szociális juttatások. az árszínvonal tervezett alakulásában közrejátszik, hogy a vásárlóerő és az árualapok egyensúlyának fenntartása, a piaci és a hatósági árak elszakadásának elkerülése, valamint a fogyasztói árkiegészítés csökkentése végzett központi árintézkedéseket is tervbe veszünk.

a lakosság jövedelme és fogyasztása csak úgy érheti el az ideai szintet, ha a beruházásokat jövőre is tovább mérsékeljük, erre a következtetésre annak ellenére kellett jutnunk, hogy látjuk az ebből eredő gondokat, a termelési szerkezet megújításának nehézségeit, az infrastrukturában mutatkozó feszültségeket is. mégis a csökkentés mellett kell dönteni, mert nincs mód és nincs ok arra, hogy a két alapvető célunk bármelyikét is feladjuk. a gazdaságban van annyi lehetőség és tartalék, hogy a tervezett beruházási szint mellett javuljon a hatékonyság addig is, amíg újra növelhetők lesznek a beruházások.

/folyt. köv./
17.20.

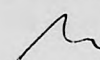
bkk. 1. /az országgyűlés ..... 30. folyt./kö

az elmúlt néhány év és az 1984. esztendő tervének fő adatai hasonlósága ellenére óvakodnunk kell attól, hogy azt higgyük: munkánk kialakult színvonala elégséges a célok megvalósításához. az új feladatok nem a korábbi, hanem a már elért, magasabb színvonalhoz képest kívánnak további javulást. ezért magasabb követelményeknek kell megfelelnünk a munkában. ez akkor is igen igényes feladat, ha bizakodóan számolunk azzal, hogy a vállalatoknál fokról fokra kialakuló pozitív folyamatok jövőre érzékelhetően tovább fognak fejlődni.

a jövő évi költségvetést a kormány úgy dolgozta ki, hogy az megfeleljen három fontos követelménynek. biztossítsa, hogy az állami bevételek és kiadások a népgazdasági terv fő céljainak, eldóirányzatainak megfelelően csoportosítsák át a végső jövedelmeket. a bevételek és a kiadások fokozottabb összhangjával, a fő célok megvalósítására jobban orientáló szabályozók megállapításával segítse a költségvetés a népgazdasági egyensúly további megszilárdítását. és végül, de nem utolsósorban: a költségvetési intézmények és pénzalapok takarékos gazdálkodás mellett legyenek képesek alapvető feladataik ésszerű ellátására.

a költségvetés tervezett bevételei 563.2 milliárd forintot, kiadásai pedig 566.7 milliárd forintot tesznek ki. a tervezett hiány 3.5 milliárd forint, kisebb az idénre tervezett 10 milliárd forintnál. a bevételek 4.5 százalékkal, a kiadások körülbelül 4 százalékkal nőnek az ideai várható szinthez képest.

a költségvetési hiány tehát csökken. a pénzügyi egyensúlyt azonban a költségvetés egyenlege önmagában nem jellemzi kielégítően. engedjék meg ezért, hogy erről részletesebben szóljak, vállalva azt a kockázatot is, hogy túlzottan szakmai kérdésekbe bocsátkozom. a kérdés fontossága azonban indokolja a részletesebb magyarázatot.

/folyt. köv./
17.30/kö

bkk. 1. /az országgyűlés ..... 31. folyt./kö

röviden arról van szó, hogy jövőre elsősorban a külföldi adósságállomány csökkentése miatt jövedelmet kell kivonni a gazdaságból, ez úgy érhető el, ha a költségvetés a szokott, hagyományos kiadásainak fedezetén felül olyan bevételt is elér, amelyet nem fordít az állami elkötelezettségek növelésére, hanem ugynevezett hitelfedezeti alapként a nemzeti banknál helyez el. ez az előirányzat a költségvetésben 16.5 milliárd forint, ez a pótlólagos alap teszi csak lehetővé, hogy a bank elláthassa feladatait.

felmerülhet az a kérdés, hogy a magyar nemzeti bank forrásainak pótlására miért

költségvetés képes, és miért nem a lakosság és a vállalatok betéteinek növekedése. a lakosság takarékoságára továbbra is számítunk, ezt ösztönözzük, többek közt ezért emeljük fel a tartós takarékbetétek kamatát, de a megtakarított összegeket hosszú lejáratú lakásépítési hiteleként kihelyezzük a lakossághoz, ezzel támasztjuk alá a lakásépítési programot.

visszatérek a költségvetés bevételeinek és kiadásainak jellemzésére. a költségvetés bevételeinek 83 százaléka a vállalatoktól és a szervezetektől származik, és a befizetések jövőre 4-5 százalékkal haladják meg az idei színvonalat. a lakosságtól származik a költségvetési bevételek 7 százaléka; ez az adókon és az illetékeken felül tartalmazza a dolgozóktól fizetett nyugdíjjáradék összegét is. a lakosságtól származó befizetések növekedése 11 százalékos lesz. áttérve a kiadásokra: a kiadások 10 százaléka a felhalmozást szolgálja, összegük az idei színvonalon marad, növekednek - csaknem 5 százalékkal - a költségvetési intézmények kiadásai, és mintegy 11 százalékkal a társadalombiztosítási kiadások.

/folyt. köv./
17.40/kö

bkk. 1. /az országgyűlés ..... 32. folyt./kö

a korábbi, sokéves irányzattal ellentétben viszont csökkentjük a költségvetésből folyósított termelési és fogyasztói ártámogatásokat, de e támogatások még mindig a költségvetés összes kiadásainak 25 százalékát fogják kitenni.

a költségvetés bevételeit döntő mértékben a vállalati gazdálkodás eredményei és a jövedelemszabályozás határozzák meg. a gazdasági szabályozók jövő évi módosítása

rit a kormány novemberben közzétette. a változások közül hatását tekintve a legnagyobb jelentőségű a munkabérek után fizetendő társadalombiztosítási járulék 10 százalékponttal történő emelése. az intézkedés elsődleges célja a termelési költségeken belül az élők munkaköltségek reális szinthez való közelítése, és ezzel az ésszerűbb munkaerő-gazdálkodás ösztönzése. a bérjárulék emeléséből származó többletbevétel közvetlenül szolgálja a költségvetési egyensúlyt is. a társadalombiztosítási bevételek és kiadások különbözeteként mutatkozó, és 1979 óta is gyorsan növekvő támogatás igénye az intézkedés nyomán számottevően csökken.

távlati hatását tekintve jelentős lépésnek tartjuk a vállalati kötelező tartalékalap-képzés megszüntetését. a kötelező tartalékképzés ugyanis - az eredeti szándéktól eltérően - egyoldalúan vásárlóerő-szabályozó intézkedésként működött. emiatt jelentős befagyasztott tartalékalap halmozódott fel, amelynek felszabadtására, felhasználására távlatilag sem látunk lehetőséget. sajátos ellentmondása volt a rendszernek az is, hogy a kevéssé hatékony vállalatok a tartalékalap igénybevételével sok esetben ellensúlyozhatták a szabályozók korlátozó illetve a piac kedvezőtlen hatásait, míg a jók ezt nem teheték.

az új szabályozás szerint a vállalatok a tartalékképzésről és felhasználásáról maguk döntenek. az addig felhalmozott alapokkal azonban csak kis mértékben rendelkezhetnek. annak nagyobb részét - sajnos - ki kell vonnunk a vállalatok rendelkezése alól.

a szigorú vásárlóerő-szabályozás mellett is rendszeresen keressük azokat a módszereket, amelyekkel a vállalati döntések mozgásterét szélesíthetjük. erre most ott látunk nagyobb lehetőséget, ahol a piaci hatások elég intenzívek, és emiatt megszüntethető néhány adminisztratív korlátozás. e területeken kísérletek, illetve pályázatos eljárás útján felmentést kívánunk adni egyes árképzési és keresetszabályozási korlátok alól.

/folyt. köv./
17.50/kö

bkk. 1./az országgyűlés ..... 33. folyt./kö

mentesülhetnek például az export és a belföldi értékesítés jövedelmezőségét kötelezően összekapcsoló szabályozás alól azok a vállalatok és szövetkezetek, amelyeknél az exportár-színvonal képes behatárolni a belföldi áralakulást. kiegyensúlyozott belföldi keresleti, kínálati viszonyok között működő vállalatok belföldi árakat különösebb hatósági megkötöttségek nélkül képezhetik. kísérletek folynak a teljesítmények és a bérek szorosabb összekapcsolását lehetővé tévő keresetszabályozási rendszer alkalmazásáról.

a legjobb fejlesztési elgondolásokkal rendelkező vállalatok beruházási lehetőségét növeli a fejlesztési források kötvénykibocsátás útján történő átcsoportosítása, a már megvalósult első kötvénykibocsátások - például a gáz-kötvény, a telefonhálózat bővítésére kibocsátott kötvény - a vásárlók számára közvetlen gazdasági előnyt is jelent.

indokolt, hogy szóljunk az új kisvállalkozási formáról, ma már több mint huszezer kisvállalkozás működik, a résztvevők száma meghaladja a 150 ezret, többségük munkaidő utáni munkavégzésre vállalkozott, és általánosságban elmondható, hogy hatékonyan kiegészítik az alapvető szervezeti formákat.

a legelterjedtebb forma a vállalati gazdasági munkaközösség, ezekből már közel kilencezer alakult, 80 ezer résztvevővel. a vállalati gazdasági munkaközösségek az esetek nagyrésztében a vállalat alapterveken folytatják, illetve egészítik ki. tágitják a gazdálkodás szűk keresztmetszeit, a vállalatoknak érdekükben áll a teljesítmények növekedését eredményező munkaközösségek alakulásának és működésének elősegítése. ennek ellenére az itt elérhető pótlólagos jövedelem munkahelyi feszültségeket is kivált. folyamatosan figyelemmel kísérjük a tapasztalatokat. a vállalatok figyelmét felhívjuk arra, hogy a vállalati nyilvánosság bekapcsolásával is gondoskodjanak a főmunkaidőben és a munkaközösség keretében végzett feladatok pontos elkülönítéséről, az összeférhetetlenség megakadályozásáról és a vállalási díjak ésszerű megállapításáról. az állami pénzügyi ellenőrzést megerősítettük, hogy a szabálytalanságokat feltárjuk és az adózási kötelezettségnek teljes következetességgel érvényt szerezünk.

/folyt. köv./
18.00/kö

Bü

bkk.1./az országgyűlés.....34. folyt./-a

az idén is szólnom kell a veszteséges, alap- hiányos vagy alacsony hatékonyságu vállalatokról, illetve gazdálkodásról, mert a sokszor emlegetett szerkezeti változások elsősorban itt szükségesek. ezt a kérdést nem lehet a szigorú gazdasági feltételekre hivatkozással elodázni, mivel azt tapasztaljuk, hogy a magasabb követelményekhez a vállalatok nagyobb része meghatározott program és elhatározás esetén fokról-fokra alkalmazkodni tud, és csak egy szűkebb kör az, amely erre nem képes.

a szokástól eltérően és némi biztatásként most arról is szólni kívánok, hogy vannak már e téren is jó kezdeményezések. a korábban nehéz pénzügyi gondokkal küszködő vállalatok közül egyre jobban megbirkózik a nehezebb feltételekkel, és javuló eredményességgel dolgozik például a szerszámgépipari művek, az elektroakusztikai gyár, a sabaria cipőgyár, vagy például az építőiparban többek között a sokszor emlegetett 43. számú állami építőipari vállalat és a heves megyei tanácsi építőipari vállalat is.

más vállalatok ismétlődően jelentkező problémái viszont azt jelzik, hogy nem mindenütt találják meg a kibontakozás olykor persze fájdalmas útját. a vállalatok egy része a világszerte érzékelhető strukturális válság, illetve tartós dekonjunktúra nehézségeivel küzd. több esetben például a hiányos piacismertre alapozott fejlesztés okozza az alaphiányt, illetve a kapacitások tartós kihasználatlanságát. tehát nem maga a vállalkozás ténye, mint ahogyan ezt néha hallani, hanem a téves vagy nem kellően előkészített döntés vezet gazdálkodási nehézségekhez. ezért indokolt, hogy ezeknél a vállalatoknál szigorúan megköveteljük a kibontakozás kellő garanciát nyújtó programját, és ha időnként hallani olyat, hogy egyik-másik vállalat nehéz pénzügyi helyzetének ugynevezett rendezése lassan megy, az általában nem valamiféle adminisztratív késlekedés következménye, hanem annak tudható be, hogy ez a program egyes vállalatoknál na-

san készül el.
/folyt.köv./
17.35/a

Bü

bkk.1./ az országgyűlés.....35. folyt./-a

a kibontakozással nem kecsegtető vállalatok tartós támogatására nincs mód. a támogatásokat mérsékelnünk kell, mert elszívják az erőt más hasznos célok elől. a vállalatok részére nyújtott támogatások és fogyasztói árkiegészítések ez idén 160 milliárd forintot tesznek ki, ezt jövőre 142 milliárd forintra kívánjuk csökkenteni. az intézkedések nem lehetnek kampányszerűek, hanem a strukturális átalakulás részei, és összehangoltak kell hogy legyenek az életszínvonal általános követelményeivel. de a nagyfoku körültekintés nem odázhathja el a megérett intézkedéseket.

az idei év rendkívüli időjárása indokolja, hogy külön szóljak a mezőgazdaságról. az aszály, amelynek méreteit jellemezni, hogy az éves csapadék 120-200 milliméterrel maradt el az átlagostól, számottevő kiesést okozott a gabonatermésben. az aszálykárak mérséklésében nagy szerepe van a mezőgazdaságban dolgozók helytállásának, lelkiismeretes munkájának. központi intézkedések is segítették a termelés folyamatosságát, és előmozdították a jövő évi termés zavartalan megalapozását.

a nagyüzemek pénzügyi helyzete az időjárás következtében a korábbinál differenciáltabb. a dunántúlon a helyzet lényegesen jobb, a nagy üzemek pénzügyi gondjainak nagyobb hányada az aszály sújtotta alföldi megyékre koncentrálódik. a gondok ellenére a mezőgazdasági termékekből az eladás továbbra is zavartalan és az is marad. sőt: egyes termékekből tulkinálat okoz a termelőknek gondokat. figyelmünket most a jövő évi termés előfeltételeinek megteremtésére fordítjuk, mert jövőre az 1982. évinek lényegében megfelelő, magas színvonalu termeléssel számolunk.

a szabályozás, elsősorban az ár-és támogatási rendszer változásai segíteni fogják jövőre a termelési szerkezet némi módosítását is, kívánatos irányba. a reális költségnövekedéseket és néhány eddigi termelési támogatást az ágazatban mintegy 4,4 százalékos átlagos felvásárlási áremeléssel, a jövedelemadó 20 százalékos csökkentésével és a kötelező tartalék-alapképzés megszüntetésével ellensúlyozzuk. azzal számolunk, hogy intézkedéseink hatására a mezőgazdasági termelés piacérzékenysége erősödik.

/folyt. köv./
17.48/a

Fr

bkk.1./ az országgyűlés.....36. folyt./-a

a költségvetési kiadások 53 százalékát az intézmények és a társadalombiztosítás kiadásai teszik ki. a kiadási előirányzatok a szűkre szabott lehetőségek mellett is hozzájárulnak az életkörülmények javításához, a sokirányú állami kötelezettségek teljesítéséhez. a társadalombiztosítási ellátás jövőre is a költségvetés legdinamikusabban növekvő kiadási tétele. a kiadások 119 milliárd forintra fognak rugni. a nyugdíjasok számának növekedése, az ujonnan nyugdíjazottak magasabb keresete, a nyugdíjak évi rendszeres emelése, valamint az ez évi, a családi pótlékot és egyes nyugdíjakat növelő intézkedések hatására a kiadások 9 százalékkal nőnek, és az átlagnál alacsonyabb nyugdíjak és családi pótlék vásárlóerejének védelmében további intézkedéseket teszünk.

a költségvetési intézmények kiadásait szigorú rangsorolással az alapellátás - köztük mindenekelőtt az általános iskolai oktatás és egészségügy - elsődlegességének szem előtt tartásával irányozzuk elő. megköveteljük a rendelkezésre álló anyagi erőket racionális és takarékos felhasználását, és ahol arányos lehetőség van, az intézmények szervezésének korszerűsítését, saját bevételeinek növelését.

az egészségügyi és szociális célú kiadás 30 milliárd forintot tesz ki, e kiadások 8 százalékkal fogják meghaladni az idei várható szintet.

a kórházi ágyak száma további 1200-1300-al nő, és 1984-ben számuk meghaladja a 100 000-et. jövőre elkészül a felújított traumatológiai intézet s az új mentőközpont, de új ágyakon fogadhat betegeket a győri, egri, valamint a tatabányai kórház is. a betegellátást szolgálja az egészségügyi szakdolgozók számának emelése, a kórházi ágyak mellett dolgozó, háromműszakos ápolónők kedvező bérezése.

oktatási, kulturális kiadásokra 46 milliárd forintot, az ideinél ugyancsak 8 százalékkal többet fordítunk. továbbra is kiemelt feladat az átmenetileg megnövekedett létszámú korosztályok megfelelő oktatásának, nevelésének biztosítása. a jövő tanévben mintegy 17 000-rel emelkedik az általános iskolai tanulók száma.

/folyt. köv./
17.45/a

Fr

bkk.1./ az országgyűlés.....37. folyt./-a

az osztálytermek száma 1000-el nő és ennek köszönhetően a váltakozó tanítás mértéke kismértékben csökkenthető lesz. az általános iskolába járó tanulók 46 százaléka fog már napközi otthoni ellátásban részesülni, és ezen kívül mód van szervezett, kedvezményes étkeztetésre a vendéglátóipar üzemeiben is. az általános iskolai kiadások 11 százalékkal emelkednek.

a gyermek- és az ifjúságvédelemre fordított kiadások emelkedése 9 százalékos. a növekmény többek közt a hivatásos pártfogók és a nevelőszülői felügyelők létszámának bővítését, az állami gondozásba vett gyermekek intézményi ellátásának javítását szolgálja.

az alapellátás nagyrészt a tanácsok szervezik és finanszírozzák. e feladatok megoldása - a rendelkezésre álló pénzzel - jórészt rajtuk múlik. a tanácsok e téren felelősen gondolkodnak és gazdálkodnak. tevékenységük nélkül - ideértve a társadalmi erő mozgósítását is - nem érhetjük volna el ezeket az eredményeket. a tanácsokra vár, hogy a közösségi feladatok megoldásába ezután is minden mozgósítható erőt bevonjanak. hangsúlyozandó ugyanakkor, hogy a lakossági erőforrások bevonása rendkívül körültekintő, felelős mérlegelést igényel és csak az érdekeltek megnyerésén alapulhat.

az életszínvonal, az életkörülmények javítása olyan feladatok megoldását is szükségessé teszi, amelyeknél a hatalmas ráfordítás a lakosság nagy többsége számára gyakran közvetlenül nem érzékelhető, de az érintettek számára létkérdés. ilyen például az egészséges ivóvíz biztosítása. e kérdéssel a kormány a közelmúltban foglalkozott, és 1984-ben újabb 90 olyan településen lesz jó ivóvíz, ahol ma nem megfelelő minősége.

/folyt.köv./
18.00/a

- 38 -

32

bkk.1./ az országgyűlés.....38. folyt./-a

feszítő társadalmi gondunk és kiemelt feladatumk továbbra is a lakásépítés. az új lakásgazdálkodási szabályok alkalmazásának tapasztalatai kedvezőek. a lakásépítésre fordítható állami pénzeszközök csökkenése ellenére a tanácsok meggyorsították, javították a területelőkészítést, a telekellátást és minden feltételre arra, hogy jövőre a tervezett 70-74 ezer lakás megépüljön. a lakbéremelés végrehajtása zökkenőmentes volt, ebben a fokozatosság és a leginkább rászoruló rétegek számára bevezetett szociális támogatás is közrejátszott.

a lakásgazdálkodás új feltételei a fiatal család-alapítók lakáshoz juttatását segítik. el kell azonban ismerni, hogy a saját rész előteremtése - a kedvezményezett előtakarékosági megoldások bővülése ellenére - nincs mindig arányban a fiatalok megtakarítható jövedelmével. e feszültség enyhítése feladata a kormánynak is, a tanácsoknak is. ez utóbbiak a lépcsőzetes lakáshoz juttatással, a telek megszerzéséhez és a lakásépítéshez nyújtható támogatással segíthetnek elsősorban. a lakásépítés kedvezőbbé vált pénzügyi feltételeinek hatására megnövekedett a lakosság építési kedve, ezt azonban nem követte az építőanyag-kinálat. az építkezők ebből eredő gondjain segíteni kívánunk, javítani akarjuk a kereslet és kínálat összhangját, intézkedéseink hatására várhatjuk, hogy az építőanyag-ellátás bővebb lesz és az ellátás javulni fog.

az államra háruló igazgatási feladatok ellátásának feltételeit a költségvetési javaslat 7 milliárd forint kiadási előirányzat mellett biztosítja. itt számításba vettük, hogy az igazgatási szervek teendőiket mininkább a társadalmi igénynek megfelelően végzik. mérséklük a kiadások növekedését a végrehajtott szervezeti változtatások, létszámcsökkentések, a külképviseletek és kereskedelmi kirendeltségek alkalmazotti számának csökkentése is.

/folyt.köv./

18.05/a

- 39 -

32

parlament

bkk.1./ az országgyűlés.....39.folyt.-a

valamennyi költségvetési intézmény gazdálkodásával kapcsolatban szeretném hangsúlyozni, hogy még a kiemelt területeken is elengedhetetlen az ésszerű takarékoság. jelentős tartalékok vannak a belső szervezet, az intézmények közti munkamegosztás fejlesztésében, a beszerzések racionalizálásában, a fenntartás és felújítás ésszerű megszervezésében és a színvonalas ellenőrző munkában. ezeket fokról-fokra feltárjuk és mint az elmúlt években, úgy a jövőben is megteszünk minden lehetséges ésszerűsítést.

az 1984. évi költségvetés előirányzatai lehetővé teszik, hogy hazánk olyan gazdaságpolitikát folytasson, amely az elmúlt évekhez hasonlóan a jövő évben is támogatásra találhat a szocializmus építését igénylő minden állampolgár részéről, és kivívja további nemzetközi megbecsülésünket. megvalósítása nagy erőfeszítést, esetenként áldozatot követel gazdasági szervezetektől, állampolgároktól egyaránt. a társadalom demokratizálódási folyamata, a gazdaságirányítás fejlesztése egyaránt kezdeményező, a döntésekben és végrehajtásban cselekvően résztvevő állampolgári, vállalati és tanácsi magatartást igényel. az elmúlt évek tapasztalata azt mutatja, hogy a népgazdaság egyensúlyának megszilárdítása, gazdaságunk fellendítése nem egyszeri felbuzdulást igényel, hanem állandó, sokrétű és alkotó cselekvést. ehhez kérem az országgyűlés fórumán a munkások, parasztok és értelmiségiek alkotó közreműködését közös céljaink valóra váltásában - mondotta befejezésül hetényi istván.

x x x

parlament

bkk.1./ az országgyűlés.....40.folyt./-a

javitások az 1983. december 22-i bkk.1.sz hirre:

az 1.folyt. 1.bek. 1.sorában a név: bogvár rezső /tehát a doktori címet kérjük figyelmen kívül hagyni!/
a 19. folyt.3.bek.3.sorában a szöveg:

pótképviselőknél a megyei tanácsok bizottságaiban, a....

a 21.folyt.1.bek.2-4.sorában a szöveg helyesen:.. az építési és közlekedési bizottság, s új titkárává szilágyi gábort, hajdu-bihar megyei képviselőt választotta meg.

a 21.folyt. 3.bek. 8-9, sorában:...tisztában voltak azzal, hogy jelenlétükkel....

a 22.folyt.1.bek. 5-9, sorában:... mi több, megerősítették a pártokivüliek is. így az egész társadalom gondjává, kötelességévé vált, hogy véleményezze a párt tevékenységét segítse az egész nép érdekeit képviselő szándékainak megvalósulását. a társadalmi viták....

a 22.folyt. utolsóelőtti sorában a szöveg: ez is nagyon fontos - tette...

a 22.folyt.2.bek. alulról 3.sorában:... nézetek - mondotta arra célozva, hogy vannak.....

a 23.folyt. 3.bek. 8.sorában:

... az állampolgárokkal, a választókkal./ a bekezdés további másfél sorát kérjük törölni!/
a 23.folyt. 3.bek utolsóelőtti sorában:

... alkalmasnak találhatik, vállalnia kell. végezetül...

/folyt.köv./
18.30/a

bkk.1./ az országgyűlés.....41.folyt./-a

hajmer imre/ komárom m. 7.vk./, a dorogi szénbányák vállalat gépészmérnöke, az országgyűlés terv-és költségvetési bizottságának tagja a törvényjavaslat bizottsági előadója beszámolt arról: az országgyűlés állandó bizottságai az elmúlt hetekben megtárgyalták a hozzájuk tartozó ágazatok és főhivatalok jövő évi költségvetési előirányzatait. a terv-és költségvetési bizottság ülésén a magyar népköztársaság 1984-re javasolt teljes költségvetését tüzték napirendre, s a vitában az állandó bizottságok képviselői is elmondták véleményüket. az ipari bizottság nevében felszólaló képviselők megerősítették: az ipar a tovább nehezedő körülmények között is képes megfelelni a rá háruló feladatoknak. a növekvő teljesítményt elsősorban a termelési tényezők összhangjával az anyagellátás, a készletgazdálkodás, a szerződési-és a szállítási fegyelem javításával lehet elérni. az ipari bizottság kérte, hogy a tárca és az érintett főhatóságok még jobban segítsék a vállalati együttműködés összhangjának megteremtését: az évkezdettől legyen egyenletesebb az ipar kapacitás-kihasználása és ennek eredményeként kiegyensúlyozottabbá válják a fogyasztók ellátása.

a közlekedési és építésügyi bizottság képviselői kifejezték reményüket, hogy az évm által jelzett intézkedések már jövőre javulást hoznak az építőanyag-ellátásban, a hiány miatti készletezés és a helyel-közzel előforduló spekuláció, az árfelhajtó felvásárlások visszaszorításában. javasolták a házigyári kapacitások szélesebb körű felhasználását a magán-erős lakásépítés területén.

a jogi, igazgatási és igazságügyi bizottság nevében felszólalók bíralták a magánlakás-építés építőanyagipari háttérének hiányosságait. felhívták a figyelmet arra, hogy az ilyen okok miatt elhuzódó építkezések - a kevesebb leadott lakás miatt - nehezítik a tanácsai lakásgazdálkodást is.

a terv-és költségvetési bizottság vitájában többen rámutattak arra, hogy a jövő évi tervet csak az évkezdettől induló folyamatos munkával, az időarányos feladatok teljesítésével lehet végrehajtani és törekedni kell a szállítási csúcok elkerülésére is.

/folyt.köv./
18.40/a

30

bkk.1./ az országgyűlés.....42.folyt./-a

az egyik hozzászóló a különböző vállalkozási formák összehasonlítása alapján felhívta a figyelmet a hatékonyabb munkával elérhető bérek korlátaira a vállalati bérgazdálkodásban. hangsúlyozta, hogy a bérkorlát ugyan emelkedik, de a nagyobb teljesítmény további ösztönzésére - az eddigi intézkedések ellenére - még mindig szükség lehet „pufferemberek”, alkalmazására. a terv-és költségvetés kiadási oldalának vizsgálata kapcsán a vitában elemezték a kiadások mintegy kétharmadát kitevő vállalati, tanácsai támogatásokat, társadalombiztosítási kiadásokat is. pozitívként értékelték, hogy csökken a költségvetés szerepe a vállalati támogatásban. ugyanakkor elgondolkoztató, hogy magas, mintegy 60-70 millió a táppénzes napok száma. ezen belül a nehéz fizikai munka miatt közismerten táppénzigényesebb bányászat mellett a textil- és a ruházati iparban egy dolgozóra viszonylag sok, fél hónap táppénzes állomány jut. szóba kerültek a bizottsági ülésen a lakóházak felújításával kapcsolatos kérdések is, s az volt a vélemény, hogy e munkálatokat, valamint a városok belterületi rendezését ma már nem pénzügyi feltételek hátráltatják. e kérdésben lépni az évm önmagában nem képes, igaz, nem is igen buzdálgodik.

hajmer imre ezután áttekintette, hogy népgazdaságunk miként teljesítette a tavalyi költségvetési vita után meghatározott feladatokat.

- egy év elteltével megállapíthatjuk, hogy két központi fontosságú gazdaságpolitikai feladatunk, a népgazdaság külső egyensúlyi helyzetének megszilárdítása és az élet-színvonal megőrzése - a reáljövedelem szintentartásával - a lényegében teljesült. mezőgazdaságunk erejét bizonyítja, hogy a növénytermelésnek az időjárás által előidézett, eredményt csökkentő hatása a legfejlettebb országokban nagyobb volt, mint nálunk. az mszmp központi bizottságának 1983. december 7-i határozatából kiindulva 1984-ben - szocialista vívmányaink védelme érdekében - a legfontosabb cél a hatékonyság növelése, az egyensúly biztosítása, az ország nemzetközi fizetőképességének megőrzése.

/folyt.köv./

18.45/a

- 43 -

31

parlament

bkk.1./ az országgyűlés.....43. folyt./-a

- a tőkés konjunktúra alakulása nem sok jóval kecsegtet, a nemzetközi vásárlóerő csökken, sok az eladósodott ország, ennek következtében importjuk is lassabban növekszik, a nemzetközi verseny tovább éleződik. termelési egységeinknek e nehezedő feltételek mellett kell biztosítaniuk az export növekedését, a minőség javítását, a struktúra átalakítását, a ráfordítások csökkentését. az ehhez szükséges anyagi eszközök korlátozottak, ezért döntő jelentőségű a gazdaságpolitikai feladatok szelektív megvalósítása - mondotta a bizottsági előadó, majd a jövő évi terv-és költségvetési javaslat egyik, az export-növekedést elősegítő fontos progresszív eleméről, az új hitelkonstrukcióról szövegezte, hangsúlyozta, hogy a hitelek csak akkor fejtenek ki dinamikus hatást, ha nem állami juttatásként kerülnek vissza a gazdaságba, hanem üzleti befektetésként, és így hatékony felhasználásra kényszerítenek. hajmer imre szövegezte arról is, hogy hosszabb távon előrehaladásunk nem képzelhető el gazdasági növekedés nélkül, ennek visszafogása azonban mai körülményeink között elkerül-

hetetlen, mert másképpen lezárulna a későbbi tartós fejlődés útja, az egyensúlyhiány felszámolása pedig csak a ráfordítások alacsonyabb színvonalával, a túlköltségek visszaszorításával lehetséges.

- lehetőségeink folytán fejlesztéseinket súlyoznunk, szelektálnunk kell. vannak hosszú távra kidolgozott fejlesztési programjaink, amelyek közül néhánynak elsőbbséget kell adni; vannak már eddig is sikerrel alkalmazott eszközeink a gazdaság hatékonyságának növelésére - mint például az anyag-és az energia-takarékosság -; s tovább kell lépniük a munkaszervezésben, a termelő egységeknél, a belső érdekelttségi rendszer fejlesztésében - mondotta a bizottsági előadó, összességében úgy értékelte az 1984. évi népgazdasági tervet, hogy az megfelel gazdaságpolitikai szándékainknak, kijelöli a fejlődés irányát, közvetett szabályozással segíti a központi célok elérését, a jövő évi tervben változatosabb a pótlólagos eszközökhöz, pénzforrásokhoz jutás lehetősége, s a vállalatok tevékenységének középpontjába a termelési szerkezet javítása, a racionálisabb költséggazdálkodás kerül.

/folyt.köv./
18.55/a

- 44 -

Bzs

a

parlament

bkk.1./ az országgyűlés.....44. folyt./-a

- a terv-és költségvetési bizottság állást foglalt emellett, hogy a törvényjavaslatban meghatározott célok, az 1984. évi feladatok teljesítése szervezettebb, fegyelmezettebb munkát, egységesebb cselekvést kíván valamennyiüktől - mondotta végezetül, javasolva a jövő évi költségvetés tervezetének elfogadását.

dr. boza józsef/ bács-kiskun m. ,18.vk./ az

Az állampusztai célgazdaság igazgatója a szőlő-és gyümölcsstermelés szabályozó rendszerével kapcsolatos kérdésekről beszélt, ismertette a termesztés körülményeit, a korábbi évek ültetvénytelepítési programját, s szövegezte a termékek változó világpiaci értékesítési lehetőségeiről is, beszámolt arról is, hogy a szőlő-és gyümölcsstermelés költségei gyorsabban növekedtek, mint az ágazat bevételei, s ennek következményeként ráfizetéssé vált. a legnehezebb az alma és a körte termesztők helyzete, a meggy az egyetlen gyümölcs, amelyik viszonylag versenyképes maradt. rámutatott: ha nem következik be változás a termesztés feltételeiben, akkor néhány év múlva hazánk nagy gyümölcsexportáló országból gyümölcsbehozatalra szorulóvá válhat, meggyorsult ugyanis többhelyütt a gyümölcsösök kivágása, márpedig nem mindegyik érintett terület kivonása indokolt a termelésből. vannak olyan üzemek is, amelyek arra készülnek, hogy pár éven belül megszabaduljanak valamennyi alma és körte ültetvényüktől.

mindezek ismeretében javasolta, hogy a szőlő-és gyümölcsstermelés tárolásával, forgalmazásával összefüggő eszközök megteremtését szolgáló hitelfelvételeket kedvezményben részesíteni, az értékesítés egészét pedig korszerűsíteni kellene. erre azért is szükség van - mondotta - mivel nehéz megmagyarázni azt a tényt, hogy a gyümölcsök fogyasztói ára - az esetek többségében - miért haladja meg akár a felvásárlási ár kétszeresét is.

/folyt.köv./
19.05/a

- 45 -

Bzs

bkk. 1./ az országgyűlés.....45. folyt./-a

szabó istván/ hajdu-bihar m. 14.vk./, a termelő-

szövetkezetek országos tanácsának elnöke, a nádudvari vörös csillag termelőszövetkezet elnöke bevezetőjében elmondotta, hogy a termelőszövetkezetek érdekképviseleti forumai az elmúlt napokban megvitatták az 1984. évi tervjavaslatot, s megállapították, hogy a jelenlegi helyzetben ennél realisabb, nagyobb belső fogyasztással számoló tervezet nem készülhetett. a mezőgazdaságban dolgozók, a vezetők és a tagok széles rétegei azonosulnak gazdaságpolitikai céljainkkal - s noha ismerik a nehézségeket - elfogadják, támogatják azokat - hangoztatta.

az 1983-as eredményekről szólva, amelyek mintegy megalapozzák az ideai mutatókat, kifejtette, hogy az aszály még hosszú évek óta jól dolgozó nagyüzemeket is megrendített. a mezőgazdasági dolgozók érettségét bizonyítja, hogy az aszály kézzelfogható következményeit tapasztalván sem lett urná rajtuk a kiutalanság érzése, a pánikhangulat, józanul mérlegették a kiesések várható hatásait, s sokat tettek a rendkívüli gondok megszüntetéséért. igényeltek természetesen külső segítséget is, de tulzásoktól és megalapozatlan követelődésektől mentesen. előbb saját forrásaikra támaszkodtak, s csak ezek esetleges elégtelensége után kérték az állami beavatkozást. összességében - s ez nagy eredmény - elfogadható évet zárnak a mezőgazdasági nagyüzemek. ám a jövő évi feladatok az eddiginél is nagyobb erőfeszítést követelnek, a január 1-vel életbe lépő új szabályozók tovább növelik az ágazat kötelezettségeit a társadalommal szemben.

a jövő év kulcskérdése lesz, hogy teljesül-e a 15 millió tonnás gabonatermesztési előirányzat. ez meghatározó jelentőségű a belföldi husellátás és az export szempontjából is. minden feszültség ellenére is elérhető ez a teljesítmény - szögezte le, hozzátéve, hogy továbbra is sok mulik a jó adottságokkal rendelkező, magas színvonalon gazdálkodó szervezeteken. számukra minden körülmények között biztosítani kell a zavartalan munkához szükséges feltételeket.

/folyt.köv./

19. 10/a

- 46 -

bkk. 1./ az országgyűlés.....46. folyt./-a

a képviselő sürgette annak az egyébként általánosan elfogadott szándéknak a gyakorlati megvalósítását, hogy az élmezőnybe tartozó gazdálkodó szervezetek - jövedelmezőségüktől függően - differenciáltan fejlődjenek. bátrabban kell érvényt szerezni annak, hogy a támogatások helyett a valóságos termelői árak ösztönözzék a jövedelmező agrártermékek előállítására, az ehhez szükséges műszaki, anyagi feltételek gazdagítására. a bér-és jövedelempolitikának pedig az eddiginél eredményesebben kell ösztönöznie a társadalom számára hasznos, jobb minőségű, fegyelmezett munkára. a keresetek a valóságos teljesítmények alapján differenciálódjanak, és segítsék elő a munka termelékenységének gyorsabb növekedését.

bizonyos mértékig szükséges, hogy az eredményes gazdaságoknál képződött jövedelmeket átcsoportosítsák, s a kedvezőtlenebb körülmények között gazdálkodók megsegítésére fordítsák - mondotta a továbbiakban. hiszen a gyengébben gazdálkodók termékeire is nagy szükség van. ám az már vitatható, hogy ennek az átcsoportosításnak kizárólag a költségvetés csatornáin kell-e megtörténnie? minden bizonnyal kínálkozik más megoldás is - vélekedett.

kókuti ferencné /fejér m., 10. vk./, a videoton

sárbogárdi gyáregységének műszerésze a következő év gazdasági tervezését nagy jelentőségű politikai eseménynek minősítette. nem tulzó ez a megállapítás - mondotta -, márcsak azért sem, mert a jelenlegi feszült nemzetközi helyzetet és az egyre nehezedő külgazdasági körülményeket sem lehet figyelmen kívül hagyni. a következő esztendő gazdaságpolitikai céljainak közkinccsé tétele és a lakossággal való megérttetése érdekében az eddiginél is hatékonyabb politikai felvilágosító munkára van szükség mindannyiunk részéről. azért ugyanis, hogy a népgazdaság 1984-re tervezett feladatai megvalósuljanak, az ország valamennyi állampolgárának az eddigieknél még többet kell tennie.

mindezt képviselői munkájának mindennapjaiból vett példákkal illusztrálta. elmondta például, hogy a kistelepülésen lakó, két-három gyermekes anyák nem tudnak többműszakos munkát vállalni, joggal kérik tehát, hogy bővítsék a bedolgozói rendszert. kiemelt feladatnak tekintik ezért fejér megyében az ilyen munkalehetőségek szaporítását.

/folyt.köv./
19. 25/kö

- 47 -

parlament

bkk. 1./ az országgyűlés.....47. folyt./kö

közérzeti tényezőkről is szólt a képviselő. például arról, hogy szűkebb hazájában - választókerülete egyébként sárbogárd nagyközség és a környéken elhelyezkedő nyolc község - a lakosság igen sok zöldséget, gyümölcsöt termel, sertést és baromfit nevel a háztáji gazdaságokban. sikerült elérniük, hogy minden szál zöldséget és más termelvényt felvásárolnak tőlük, s ez jelentősen növelte a termelési kedvet. nehezményezik viszont az emberek, hogy a termelői és a fogyasztói ár között sokszor indokoltanul nagy a különbség, olykor a termelői ár kétszeresét, háromszorosát akarják megfizettetni a fogyasztóval. a felszólaló hangsúlyozta: a kereskedelemben legyen nagyobb becsülte a megtermelt árunak. rossz látni a portékák fonnyadását, rothadását - más szóval: az emberi nemtörődömséget. ez jócskán visszavetheti a termelési kedvet. célszerű lenne tehát a termelői és a fogyasztói ár rugalmasabb kezelése, amelynek révén meg lehet és kell őrizni az áruk minőségét.

stadinger istván /bp. 6. vk./, a fővárosi tanács

elnökhelyettese hangsúlyozta, hogy a jövő évi költségvetés és terv eredményes teljesítése nagy mértékben függ attól, hogy a központi szervek a szabályozás, a követelmények kialakításával, a vállalatok, a szervezetek pedig munkájukkal mennyire képesek a növekvő követelményekhez igazítani gazdálkodásukat. kiemelte annak jelentőségét, hogy hazánk folytatja az elmúlt években követett gazdaságpolitikát, mégpedig úgy, hogy a hangsúly a korlátozásokról, tiltásokról, elvonásokról - egyáltalán az elosztás területéről - egyre inkább a jövedelem-termelőképeség növelésére tevődik át. egyetértően nyugtázta, hogy a társadalmi közkiadások mérséklődő lehetőségei ellenére, a lakosság széles tömegeit érintő alapvető szükségletek kielégítésére a költségvetési javaslat továbbra is kiemelt gondot fordít.

/folyt.köv./

19.30/kö

- 48 -

parlament

bkk. 1./ az országgyűlés.....48. folyt./kö

ez a törekvés a főváros költségvetési előirányzataiban is tükröződik. így az alapvető fővárosi célok többségét - ha nem is mindig az eredetileg tervezett uton-módon - teljesíteni lehet. ennek megfelelően jövőre az ideivel azonos számú, mintegy 16 ezer lakás épül a fővárosban. ezen belül - a népgazdasági tervvel összhangban - csökken az állami és növekszik a személyi tulajdonú lakásépítés. a jogos igények kielégítését a szanálások csökkentésével, a lakásgazdálkodás javításával, a lakás-csörék ösztönzésével, megkönnyítésével is igyekeznek szolgálni. a magánérs lakásépítés támogatása érdekében a fővárosban új telekgazdálkodási rendszert vezettek be és intézkedéseket tettek a közműellátás javítására a lakossági erőforrások bevonásával. az egészségügyi ellátást javítja, hogy 1984-ben megkezdődik a gyógyító munka a jáhn ferenc kórház új 450 ágyas pavilonjában. jövőre 200 új általános iskolai tanterem felépítését is tervezik a fővárosban, így a növekvő tanulólétszám oktatási feltételei változatlan színvonalon lesznek kielégíthetők.

a továbbiakban a tanácsi gazdaság szabályozási rendjének korszerűsítéséről szólt, kérve, hogy az illetékes szervek erre megkülönböztetett figyelmet fordítsanak. a korszerűsített szabályozás nélkülözhetetlen - tette hozzá -, de az előrelépéshez nélkülözhetetlen az is, hogy a közpénzek kezelői maximálisan használják ki a lehetőségeket, célszerűen rangsorolják a kiadásokat és felelősségteljesebben foglalkoztassák a munkaerőt és használják az eszközöket.

végezetül az utak, hidak fenntartásának nehézségeiről szólt, mint mondotta, a karbantartás költségei jelentősen növekedtek, és az utak állapota sokat romlott. éppen ezért - kérte -, amennyiben lehetséges, a kormány erre a célra az év közben csoportosítson át pénzeszközöket.

/folyt.köv./

19.30/kö

- 49 -

R

bkk. 1./ az országgyűlés.....49. folyt./kö

sörös istván /szabolcs m. 10. vk./, a növényelajipari

vállalat nyírbátori üzemének művezetője szóvátette, hogy idén az ipari üzemek termelését jelentősen befolyásolta - sokhelyütt ütemtelenné tette - az importkeretek felhasználásának bürokratikus intézése. szorgalmazta, hogy az illetékesek fordítsanak e tekintetben nagyobb figyelmet a termelő vállalatokra, hiszen döntően azok teremthetik meg egyensúlyi helyzetünk javításának, életszínvonalunk megőrzésének feltételeit.

alapvető feladatként jelölte meg a dolgozók pontos és rendszeres informálását, hogy megértsék és aktívan támogathassák az irányítás törekvéseit. - őszintén, nyíltan kell szólni gondjainkról, helyzetünkről és az előttünk álló nehéz feladatokról is - hangoztatta.

beszámolt a sok tekintetben sajátos helyzetű szabolcs-szatmár megye idei eredményeiről, a települések lakosságmegetartó képességének növelésére és alapellátásának fejlesztésére tett intézkedésekről. elmondta, hogy jól segítette a helyi feladatok megoldását a megyei tanács idén létrehozott tanácsügyi alapja, s a tapasztalatok értékelése után talán célszerű lenne más területen is hasonló módon összpontosítani a pénzeszközök egy részét.

a képviselő választókerületéből vett példakkal igazolta: a lakosság megérti, hogy a takarékoság, a hatékonyság nemcsak a szűkülő pénzügyi források miatt fontos, hanem ma már gazdálkodásunk állandó és alapvető követelménye. végezetül hangsúlyozta: a törvényjavaslat fő céljai oly módon szolgálják az ötéves terv időarányos teljesítését, hogy fenntartsuk, s ha lehet, tovább javítsuk külgazdasági egyensúlyi helyzetünket, és védjük az elért életszínvonalat. e program mindannyiunk érdekét kifejezi, dolgozzunk hát érte a törvény szellemében, a kollektívák erejére támaszkodva - mondotta.

kovács lászló /pest m. 20. vk./, a dunai kőelajipari

vállalat táblakezelője arról szólt, miként sikerült egy újfajta bérszabályozási rendszer segítségével meggyorsítani a dunai kőelajipari vállalat katalitikus krakk-üzemcsoportjának beruházását. az energiagazdálkodásban nagy jelentőségű építkezésen dolgozók teljesítményük arányában jutnak jövedelmükhöz, ám ha a határidőre nem készül el a létesítmény, a vállalatoknak a kapott kedvezményeket vissza kell fizetniük. a beruházásban részt vevő cégek munkájuk arányában osztoznak a határidő előtti üzembhelyezés adta nyereségen. a tapasztalatok szerint ezek az újszerű formák jól ösztönöznék a nagyobb teljesítményre, olyannyira, hogy a képviselő véleménye szerint hasznos lenne más, a népgazdaság számára fontos beruházásoknál is alkalmazni azokat.
/folyt. köv./
19. 25/kö

bkk. 1. /az országgyűlés ..... 50. folyt./kö

ezt követően az alapellátás gondjait feszegette kovács lászló, rámutatva, hogy kedvezőtlenül befolyásolja az emberek hangulatát az egyenlőtlen közteherviselés, vagy a magánérs lakásépítés programja és az építőanyagellátás helyzete közötti ellentmondás. a képviselő kifejtette: köztudott, hogy vannak olyan bajok, amelyeket kellő anyagiak hiányában egyelőre nem, vagy csak lassan lehet orvosolni, ám a rossz elosztásból, a felelőtlenségéből származó problémák felszámolása nem kíván pénzt.

az országgyűlés téli ülészakának első napja - melyen a tanácskozást apró antal, cservenka ferencné és péter jános felváltva vezette - ezzel végetért. a testület pénteken folytatja munkáját.

x x x

az országgyűlés téli ülészaka első napjának eseményei dióhéjban

csütörtökön apró antal elnökletével megkezdte munkáját az országgyűlés téli ülészaka. a megnyitót követően az országgyűlés igazolta az időközi választáson megválasztott országgyűlési képviselőket, bizottsági tagot mentett fel, és megüresedett bizottsági helyeket töltött be, elfogadta a népköztársaság elnöki tanácsának jelentését az elmúlt parlamenti ülészak óta hozott törvényerejű rendeletekről.

ezt követően a képviselők elfogadták a téli ülészak napirendjét, majd rátértek az alkotmány módosításáról szóló törvényjavaslat tárgyalására. az előterjesztést katona imre /budapest, 32. vk./, az elnöki tanács titkára tartotta.

a törvényjavaslat bizottsági előadója antalfy györgy /csongrád m., 9. vk./ a szegedi józsef attila tudományegyetem tanszékvezető egyetemi tanára, az országgyűlés jogi, igazgatási és igazságügyi bizottságának titkára volt

/folyt. köv./
19. 35/kö

parlament

bkk. 1. /az országgyűlés ..... 51. folyt./kö

a törvényjavaslatot az országgyűlés egyhangulag elfogadta.

az országgyűlési képviselők és tanácsstagok választásáról szóló törvényjavaslat tárgyalása dr. markója imre igazságügyminiszter expozéjával vette kezdetét.

a törvényjavaslat bizottsági előadója gajdócsi istván /bács-kiskun m. 13. vk./ a bács-kiskun megyei tanács elnöke, az országgyűlés jogi, igazgatási és igazságügyi bizottságának elnöke volt.

felszólaltak:

bibók istvánné /csongrád m. 7. vk./ a mórhalmi vörös október tsz szakmunkása;

korom mihály /bács-kiskun m. 8. vk./, az mszmp politikai bizottságának tagja, a kb titkára,

bognár rezső /hajdu-bihar m. 6. vk./, akadémikus, a debreceni kossuth lajos tudományegyetem tanára;

szentistványi gyuláné /baranya m. 10. vk./, a hnf ot alelnöke;

simon ernőné /somogy m., 11. vk./, a nagyatádi cérmagyár munkása;

pozsgay imre /budapest, 41. vk./, a hnf ot főtitkára.

a felszólalásokat követően dr. markója imre igazságügyminiszter válaszolt a vitában elhangzottakra, majd határozathozatal következett: az országgyűlés a törvényjavaslatot egyhangulag elfogadta.

/folyt. köv./
19.40/kö

parlament

bkk. 1. /az országgyűlés ..... 52. folyt./kö

a magyar népköztársaság 1984. évi költségvetéséről szóló törvényjavaslat tárgyalását hetényi istván pénzügyminiszter expozéja nyitotta meg. bizottsági előadóként hajmer imre /komárom m. 7.vk./ a dorogi szénbányák vállalat gépészmérnöke, az országgyűlés terv- és költségvetési bizottságának tagja emelkedett szözlásra.

a vitában felszólaltak:

boza józsef /bács-kiskun m. 18. vk./, az állampusztai célgazdaság igazgatója;

szabó istván /hajdu-bihar m. 14. vk./, a tot elnöke, a nádudvari vörös csillag tsz elnöke;

kőkuti ferencné /fejér m. 10. vk./, a videoton sárbogárdi gyáregységének műszerésze;

stadinger istván /budapest, 6. vk./, a fővárosi tanács elnökhelyettese;

sörös istván /szabolcs m./ 10. vk./, a növényolajipari vállalat nyirbátori üzemének művezetője;

kovács lászló /pest m. 20. vk./, a dunai kőolajipari vállalat táblakezelője.

a felszólalások után az országgyűlés téli ülészakának első napja - amelyen a tanácskozást apró antal, cservenka ferencné és péter jános felváltva vezette - befejeződött.

x x x

az országgyűlés téli ülészakája első napjáról tudósítottak: andai györgy, baumann lászló, frank róbert, sebestyén tiber, serégi lászló, stuber sándor, tóth ferenc.

x x x

/folyt. köv./
19.45-kö

parlament

bkk. 1. /az országgyűlés ..... 53. folyt./kö

további javítások a mai bkk. 1. sz. /az országgyűlés .../ című hírünkre:

u.a. 24. folyt. 2. bek. 4-5. sorában:
... amely már a jövőbe mutat, és ...

ua. 27. folyt. 1. bek. 2. sorában:
... év tapasztalatait hasznosítva ...

u.a. 29. folyt. 2. bek. 5-6. sorában:
... az infrastruktúrában mutatkozó tartós feszültségeket ...

ua. 30. folyt. 2. bek. alulról 3. sorában:
... intézmények pénzalapjukból, takarékos gazdálkodás ...

ua. 31. folyt. 2. bek. 1. mondata helyesen:
felmerülhet az a kérdés, hogy a magyar nemzeti bank forrásainak pótlására miért a költségvetés képes, és miért nem a lakosság és a vállalatok betéteinek növekedése.

ua. 31. folyt. 1. bek. 2. sorában:
... csökkentése végett jövedelmet ...

ua. 33. folyt. 2. bek. utolsó sorában:
... gazdasági előnyt is jelentenek.

ua. 3. bek. 1-2. sorában:
... kisvállalkozási formákról. ma már ...

ua. 35. folyt. 2. bek. 2-3. sorában:
... amelynek méreteit jellemzi, hogy az ...

ua. 35. folyt. 2. bek. utolsó 2 sorában:
... a jövő évi termelés zavartalan ...

ua. 35. folyt. 3. bek. 8. sorában:
... a jövő évi termelés előfeltételeinek ...

/folyt. köv./
20.50/kö

parlament

bkk. 1. /az országgyűlés ..... 54. folyt./kö

ua. 41. folyt. 1. bek. 1-2. sorában:

hajmer imre /komárom m. 7. vk./, a dorogi szénbányák vállalat
gépészmérnöke

ua. 41. folyt. 2. bek. 1. sorában:
az építési és közlekedési bizottság képviselői ...

ua. 42. folyt. 3. bek. 1-2. sorában:
... megállapíthatjuk, hogy a két központi ...

ua. 46. folyt. 3. bek. alulról 5. sorában:
... való megérttetése érdekében ...

ua. 47. folyt. 2. bek. 6-7. sorában:
... igazítani gazdálkodásukat. kiemelte ...

ua. 48. folyt. 2. bek. alulról 3-2. sorában:
... a kiadásokat, önállóbban és felelősségteljesebben ...

ua. 49. folyt. 1. bek. utolsó előtti sorában:
... egyensúlyi helyzetünk javításának ...

ua. 51. folyt., a felszólalók felsorolásában:
dr. korom mihály

/mti/

21.00

- . -

- 55 -

- v é g e -

sb0023 turák /1. rész/
 sb0024 turák /2. rész/
 sb0025 zárva a vigadó-galéria
 sb0026 a takarékszövetkezeti mozgalom gyors fejlődése
 sb0027 elhunyt vöneki ferenc
 sb0028 az energiagazdálkodásról tárgyaltak a zala megyében
 sb0029 38,5 ezer tonna cukor mezőhegyesről
 sb0030 rockvakáció a corvin moziban
 sb0031 új lakótelep csepelen
 sb0032 sváb népviseleti kiállítás
 sb0033 mozdonyjavító bázis dombóváron
 sb0034 halálos balesetek
 sb0035 ezer uttörő fenyőkarneválja
 sb0036 nagy lajos szobor apostagon
 sb0037 mérlegben a mezőgéptröszt
 sb0038 karácsonyfatüzek megelőzése
 sb0039 meteorológiai előrejelzés
 sb0040 az európai nagyvárosok hőmérséklete
 /folyt. köv./ er/sa
 22.00 221283 1595

--

sb0060 4 180 mtib1068

belpolitikai hireink tartalomjegyzéke /2. rész/

sb0041 tanácsulések a jövő évi ... /1. rész/
 sb0042 a környező országok időjárása
 sb0043 tanácsulések a jövő évi ... /2. rész/
 sb0044 kitüntetések
 sb0045 ittás gépjárművezetőt ítéltek el
 sb0046 hójelentés
 sb0047 vasutrekonstrakció
 sb0048 kinevezés
 sb0049 jugoszlávia 1943-1983 /1. rész/
 sb0050 jugoszlávia 1943-1983 /2. rész/
 sb0051 időjárásjelentés /1. rész/
 sb0052 megrepedt egy melasztartály
 sb0053 időjárásjelentés /2. rész/
 sb0054 utnak indították az idei ...
 sb0055 karácsonyi vásár - nyugdíjasoknak
 sb0056 időjárásjelentés
 sb0057 a szerkesztőségek figyelmébe!
 sb0058 sűrű köd borsodban
 sb0059 tartalomjegyzék /1. rész/
 sb0060 tartalomjegyzék /2. rész/

~

bel

- 40 -

1983.12.22.

készült az mti belpolitikai főszerkesztőségében

főszerkesztő: kovács györgy
szerkesztette: halasi györgy
                  izsák erika
                  oltványi ottó

/mti/ ig
22.01

221283 0968

- v é g e -

--

M.T.I.

Szerkeszti a Belföldi Főszerkesztőség
Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

60.008/x

Belföldi hírek

-----
budapest, 1983. december 23.

bel

p é n t e k
-----

sb0001 4 150 mtib1001

teljesítette lakásátadási tervét a bulav és a 43-as vállalat -
javult a minőség /1. rész/

1983. december 23. - a főváros lakásprogramjának megvalósításán dolgozó két legnagyobb kivitelező, a 43. állami építőipari vállalat és a budapesti lakásépítő vállalat már teljesítette idei lakásátadási tervét. a teljesítmény értékét növeli, hogy egy sor új intézkedéssel teremtett kedvezőbb feltételeket és nagyobb érdekeltséget a minőség javítására. a művezetők, a brigádvezetők és az építésvezetők megszigorították a technológiai sorrendben egymást követő munkák átvételét és a munkaterület átadását. a brigádokat érdekeltté tették abban, hogy jobban vigyázzanak egymás munkájára; ne sérüljön meg az a szerkezet, falfelület, szerelvény, stb., amit az előtük dolgozó csoportok készítettek.

a 43-as vállalat dolgozói az elmúlt évihez viszonyítva egyharmadával csökkentették a hibásnak nyilvánított és utólag kijavítandó munkák értékét, holott a beruházók is a korábbinál nagyobb követelményeket támasztottak az építőkkel szemben a műszaki átvételkor. a 43-asok ezekben a napokban fejezik be az 1983-as előirányzott 6836 lakás építését, sőt újpesten tervben felül még 192 új otthon adnak át. a legtöbbet, mintegy 2000 lakást, a kaszás-dülői lakótelepen építették fel, s több mint 1500 új lakással gazdagították újpesten is. a továbbfejlesztett műszaki tervek és a korszerűsített panelgyártás ugynevezett „e” programja szerint az idén kezdték meg a kedvező beosztású és változatosabb alaprajzu otthonok építését. az év végéig 1500 ilyen lakást adtak az „e”